

NEDELJA BEKIMOVIH FILMOVA NA KOSOVU

Autor: NN

Priština - Drugo izdanje „Mirëdita, dobar dan!“ festivala nastavlja se na Kosovu. Nakon prezentacije kosovske kulturne i umetničke scene Srbiji u junu ove godine, festival se kroz Nedelju Bekimovih filmova, nastavlja na Kosovu od 6. do 10. oktobra u dva značajna grada u životu Bekima Fehmija, Prištini i Prizrenu. Građani Kosova imaju priliku da uživaju u pet glumačkih ostvarenja Bekima Fehmija u filmovima: „Skupljači perja“, „Široko je lišće“, „Košava“, „Specijalno vaspitanje“ i „Klopka za đenerala“. Ceremonija povodom otvaranja biće upriličena u Kinu ABC u Prištini, danas od 19.30, projekcijom nagrađivanog filma „Skupljači perja“. Ulaznice za sve projekcije su besplatne.

Antrfile:

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

FESTIVAL „MESEC DANA BEOGRADA U PRIŠTINI“

Autor: PRENETO

Festival „Mesec dana Beograda u Prištini“ počinje danas i trajaće do 16. septembra, a kao i nedavno predstavljajući prištinske scene u Beogradu, obuhvata filmske projekcije, tribine, izložbe i koncerte. Kako prenosi portal „Seecult“, festival počinje projekcijom filma „Ničije dete“ Vuka Ršumovića u prištinskom bioskopu Kino ABC. Za 27. avgust najavljena je tribina „Položaj žena i patrijarhalne vrednosti u Srbiji i na Kosovu“, u kojoj učestvuju umetnice i aktivistkinje sa Kosova i iz Srbije Olga Dimitrijević i Ana Stevanović. Umetnici Milorad Stajčić, Milica Crnobrnja Vukadinović i Tadija Janičić predstaviće svoje radove u galeriji Fakulteta umetnosti u Prištini, a grupa „Lira Vega“ će nastupiti u „MHZ“ baru. Publika u Prištini će imati priliku i da vidi animirani film „Rabbitland“ Ane Nedeljković i Nikole Majdaka i da učestvuje na tribini „Street art u Srbiji i na Kosovu... #Tanjug

Antrfile:

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

NASTAVLJA SE PREDSTAVLJENJE BEOGRADA U PRIŠTINI

Autor: L. V.

Priština - Prikazivanjem filma Rabbitland, reditelja Ane Nedeljković i Nikole Majdaka, i tribinom Street arta u Srbiji i na Kosovu, večeras se u Prištini nastavlja festival Mesec dana Beograda u Prištini koji organizaciju Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji i Liberalno demokratski centar iz Prištine. U debati, odmah nakon filmske projekcije, na temu Street art-a u Srbiji i na Kosovu, iz Beograda učestvuju TKV i Lortek, a iz Prištine Tak i Rron Bajri. Na programu sutra je tribina na temu „Migracije i kultura“. Iz Beograda učestvuju reditelj Marko Grba i aktivistkinja Jovana Vuković. Iz Prištine će debatovati Hajrulah Čeku, Vulnet Sanaja. Nakon tribine biće otvorena druga izložba umetnika iz Beograda. Svoja dela izlazu Ksenija Jovišević, Marko Crnobrnja i Marko Stojanović. Festival Mesec dana Beograda u Prištini počeo je 26. avgusta, a program finansira Delegacija EU u Srbiji.

Antrfile:

[Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti \(kopirati, replicirati ili pretraživati\) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.](#)

DVADESET LJUDI NA PREMIJERI „NIČIJEG DETETA“ U PRIŠTINI

Autor: MARIJA KOSANOVIĆ

Počela manifestacija „Mesec dana Beograda u Prištini“

PRIŠTINA Rediteljski debi Vuka Ršumovića, uprkos velikom interesovanju medija sa Kosova i Metohije, nije izazvao interesovanje prištinske publike.

U gotovo praznoj bioskopskoj sali, pred svega dvadesetak ljudi, juče u podne održana je premijera filma „Ničije dete“ u Prištini. U bioskopskoj sali u samom centru grada bilo je gledalaca malo. Iako je tako ranije bilo najavljeno, premijeri filma nije prisustvovao ni Ršumović, ni glumačka ekipa. Ni to što je film „Ničije dete“ osvojio brojne nagrade, počev od festivala u Veneciji, i trenutno se smatra najboljim srpskim filmom, nije privuklo publiku iz Prištine. Kako kažu organizatori, film je prikazan u 12 sati po podne, ne iz bezbednosnih razloga, već zbog prebukiranosti bioskopa, pa je moguće da je termin prikazivanja jedan od razloga male posećenosti.

Film je u Prištini prikazan na srpskoj jeziku, ali sa engleskim prevodom. Ovo nije bila prva premijera „Ničijeg deteta“ na Kosovu - film je sredinom aprila prikazan u Zvečanu, rodnom mestu glavnog glumca Denisa Murića. Organizatori manifestacije, Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji u saradnji sa Liberalno demokratskim centrom iz Prištine, ipak kažu da u Prištini vlada veliko interesovanje da se Ršumovićev debitantski film uvrsti u redovan repertoar bioskopa. Premijerom filma „Ničije dete“ otvoren je kulturni događaj „Mesec dana Beograda u Prištini“, na kojem učestvuju nekoliko srpskih umetnika. Izlagači na izložbi koja će se održati danas su beogradski umetnici Milorad Stojčić, Milica Crnobrnja Vukadinović i Tadija Jančić. Biće održana i tribina „Položaj žena i patrijalne vrednosti na Kosovu i u Srbiji“, na kojoj će govoriti umetnice i aktivistkinje Olga Dimitrijević i Ana Stevanović.

Antrfile:

STRIT-ART I LIRA VEGA

Ova nedelja izlaganja beogradskih umetnika u Prištini završiće se koncertom alternativnog benda Lira Vega, a već 3. septembra nova grupa umetnika dolazi na Kosovo. Tada će u Prištini biti prikazan animirani film „Rabbitland“ u režiji Ane Nedeljković i Nikole Majdaka, biće održana tribina „Strit-art u Srbiji i na Kosovu“, gde će po prvi put govoriti Lortek i TKV. - Oni čak u Beogradu nikada nisu pričali javno, ali su se ovom pozivu rado odazvali - kaže Džombić.

Prvi put na Kosovu

Umetnici kažu da su uzbuđeni što prvi put izlažu u Prištini i da se nadaju da će svojim delima srušiti barijere između mladih koji žive u ova dva grada. - Prvo što sam uradio ovde je da sam pokušao da se prikačim na mrežu, a mladić iz Prištine mi je rekao da za to nema načina i da je to politička odluka. Zato smo mi ovde da to prevaziđemo kroz umetnost. Drago mi je što smo mi umetnici danas ovde deo nove komunikacije - kaže umetnik Milorad Stojčić.

MESEC BEOGRADA U PRIŠTINI

Autor: K. R.

Priština, Beograd - Festival „Mesec dana Beograda u Prištini“ u organizaciji Helsinškog odbora za ljudska prava počće danas u bioskopu Kino ABC projekcijom filma „Ničije dete“ Vuka Ršumovića. Bogat program ove manifestacije nastaviće se narednog dana tribinom „Položaj žena i patrijarhalne vrednosti u Srbiji i na Kosovu“ u kojoj učestvuju umetnice i aktivistkinje sa Kosova i iz Srbije Olga Dimitrijević i Ana Stevanović. Beogradski umetnici Milorad Stajčić, Milica Crnobrnja Vukadinović i Tadija Janičić će izložiti svoje radove u Galeriji Fakulteta Umetnosti u Prištini, a grupa Lira Vega će nastupiti u MHZ baru.

U drugom delu festivala publika u Prištini će imati priliku da vidi animirani film „Rabbitland“ u režiji Ane Nedeljković i Nikole Majdak; da učestvuje na tribini „Street art u Srbiji i na Kosovu“ gde će govoriti Lortek i TKV, takođe na tribini „Migracije i kultura“ gde će između ostalih učestvovati i mladi reditelj iz Beograda Marko Grba; i da prisustvuje otvaranju druge izložbe umetnika Marka Crnobrnje, Ksenije Jovišević i Marka Stojanovića. Na Američkom univerzitetu na Kosovu 15. septembra biće održana tribina „Jugoslavija kao istorija - slučaj Kosovo“ na kojoj učestvuju Sonja Biserko, Milivoj Bešlin i Shkelzen Malilji. Narednog dana festival se završava koncertom Ane Ćurčin, koja će nastupiti sa bendom. Ulaz za sve programe je besplatan.

Pored Helsinškog odbora značajan doprinos Festivala su pružili Liberalno demokratski centar iz Prištine i Delegacija EU u okviru programa „Podrška civilnom društvu za Republiku Srbiju 2013“ koja finansira program manifestacije.

Antrfile:

BEOGRAD U PRIŠTINI

Autor: R. R.

FILMSKE PROJEKCIJE, IZLOŽBE, KONCERTI...

PROJEKCIJOM filma "Ničije dete" Vuka Ršumovića, u bioskopu Kino ABC počeo je festival "Mesec dana Beograda u Prištini". Do 16. septembra, koliko traje festival, u Galeriji Fakulteta umetnosti u Prištini svoje radove predstaviće umetnici Milorad Stajčić, Milica Crnobrnja Vukadinović i Tadija Janičić, biće otvorena i izložba Marka Crnobrnje, Ksenije Jovišević i Marka Stojanovića. Biće prikazan animirani film Rabbitland Ane Nedeljković i Nikole Majdaka. U muzičkom delu nastupiće grupe "Lira Vega", Ane Ćurčin sa pratećim bendom. "Mesec dana Beograda u Prištini" obuhvata i nekoliko tribina koje će se baviti različitim temama ("Položaj žena i patrijarhalne vrednosti u Srbiji i na Kosovu", "Strit art u Srbiji i na Kosovu", "Migracije i kultura", "Jugoslavija kao istorija - slučaj Kosovo").

Antrfile:

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

UMETNICI SA KOSOVA U GALERIJI HUB 12

Autor: A. Ć.

U okviru festivala Mesec dana Prištine u Beogradu

Beograd - Dardan Zhegrova, Artan Hajrullahu, Art Hadžhijakupi troje su mladih umetnika sa Kosova čija su dela od sinoć u prilici da vide posetioci galerije HUB 12. Izložbu, koja se odvija u okviru festivala Mesec dana Prištine u Beogradu u organizaciji Helsinškog odbora za ljudska prava u Srbiji u saradnji sa Liberalno- demokratskim centrom iz Prištine, otvorila je istoričarka umetnosti Irina Subotić.

Dardan Zhegrova je samouki umetnik koji u svojim radovima istražuje teme ljubavi, čežnje i pripadnosti. Uglavnom je poznat po svojim video-radovima. U „Your Enthusiasm To Tell a Story“ on govori o udaljenoj, nerecipročnoj ljubavi kroz srce vudu lutke. Vudu lutku vidi kao simbol spoljašnje manifestacije koja ukazuje na udaljenost kao deo mnogih emocionalnih stvarnosti koje se zasnivaju na ideji sukoba između unutrašnjeg i spoljašnjeg.

Artan Hajrullahu (1979, Kosovo) završio je Slikarstvo na Univerzitetu umetnosti u Prištini. Trenutno predaje slikarstvo u srednjoj školi vizuelnih umetnosti u Gnjilanu.

Svakodnevni život i nostalgija su glavne preokupacije njegove umetnosti.

Artanovi crteži su predstavljeni na veoma delikatan način i na njima on prikazuje svakodnevni život ljudskih bića, ali i nostalgiju prema detinjstvu.

Rođen 1991. godine u Peći, Art Hadžhijakupi je aktivista i pesnik u nastajanju. Njegov umetnički rad često je intertekstualan i povezan je sa jezikom i kulturom. Sopstvene vizuelne i konceptualne ideje nalazi na raskrsnici seksualnosti i kulture. „Homme“ je konceptualna umetnička instalacija koja spaja poeziju, fotografiju, audio i video. Inspirisan američkim katalogom muške prostitucije iz '80-ih, „Homme“ ispituje maskulinitet kao izraz roda i kako se tretira sa tradicijom.

Izložba je otvorena do 25. juna.

Antrfile:

MESEC DANA PRIŠTINE U BEOGRADU

Autor: M. K.

Umetnici, književnici, reditelji, muzičari, aktivisti sa Kosova predstavljaju se Beograđanima

Beograd - Umetnici, književnici, reditelji, muzičari, aktivisti sa Kosova naći će se tokom juna u Beogradu, gde će u okviru festivala „Mesec dana Prištine u Beogradu“ predstaviti svoje radove publici i kolegama u Srbiji. Manifestacija, koju organizuje Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji u saradnji sa Liberalno-demokratskim centrom iz Prištine, otvorena je sinoć projekcijom filma „Balkon“ Lendite Zekiraj, višestruko nagrađivane kosovske slikarke, scenaristkinje i rediteljke, u Centru za kulturnu dekontaminaciju, nakon čega je održana tribina „Kinematografija Kosova i Srbije: paralele i potencijali“, na kojoj su učestvovali filmski umetnici iz Beograda i Prištine.

U okviru filmskog programa do kraja juna biće prikazano i filmsko ostvarenje „Jadnici“ u režiji Genca Beriše (Dom omladine, 11. jun). U pitanju je njegov prvi dugometražni film, koji govori o dve kosovske porodice čiji se članovi u čudnom spletu okolnosti suočavaju jedni sa drugima, otkrivajući i suočavajući pritom različite aspekte kosovske kulture i tradicije.

Festival „Mesec dana Prištine u Beogradu“ organizovaće i izložbe umetnika sa Kosova u galeriji HUB 12 - dve postavke biće otvorene 9. i 18. juna, kao i muzičke koncerte benda Gillespie i muzičara Shpat Deda Live. Posebno zanimljiv deo festivala biće tribine. Nakon kinematografije kulturni radnici razgovaraće u još tri navrata o pozorištu, književnosti i položaju žena i patrijarhalnim vrednostima u kulturi i umetnosti.

Razgovor o književnosti Srbije i Kosova pod nazivom „O čemu pišu kod vas? Koliko poznajemo književnost i kulturu suseda“, koji je zakazan za 10. jun u 19 sati u galeriji HUB 12, moderiraće pisac Saša Ilić. On zajedno sa Jetonom Nezirajem vodi festival Polip koji se od 2010. održava u Prištini. Manifestacija koju je osnovala redakcija Betona, podlistka Danasa, rezultirala je i objavljivanjem antologija „Iz Prištine s ljubavlju“ i „Iz Beograda s ljubavlju“, ali i nekoliko pojedinačnih izdanja (npr. „Kosovo i raspad Jugoslavije“ Škelzjena Malićija). Prema Ilićevim rečima, upravo ta nevidljiva kulturna razmena biće tema tribine, ali i zašto se Beograd i Priština ne prepoznaju kada je reč o mejnstrim kulturi.

Festival se organizuje u okviru programa „Srbija i Kosovo: kultura bez granica“, koji, prema rečima Jelene Džombić, koordinatorke Helsinškog odbora za ljudska prava u Srbiji, treba da doprinese obnavljanju ranije uspostavljenih odnosa i stvaranju novih mreža mladih ljudi, akademskih i umetničkih grupa, medija i civilnog društva iz Beograda i Prištine. „Mesec dana Prištine u Beogradu“ finansira EU u okviru programa „Podrška civilnom društvu za Republiku Srbiju 2013“.

Ulaz na sve događaje je slobodan.

Antrfile:

POČINJE „MESEC DANA PRIŠTINE U BEOGRADU“

Autor: NN

Festival „Mesec dana Prištine u Beogradu“ počinje večeras (19.00) PROJEKCIJOM kratkometražnog FILMA „BALKON“ u režiji Lendite Zekiraj, a trajaće do 26. juna, u organizaciji Helsinškog odbora za ljudska prava u Srbiji u saradnji sa Liberalno demokratskim centrom iz Prištine. Posle projekcije, biće održana TRIBINA na temu „Kinematografije Kosova i Srbije: paralele i potencijali“. Tokom festivala umetnici sa Kosova predstaviće svoje radove publici i kolegama u Srbiji.

Antrfile:

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

FESTIVAL „MESEC DANA PRIŠTINE U BEOGRADU“

Autor: PRENETO

Festival „Mesec dana Prištine u Beogradu“ počinje danas filmskom projekcijom i tribinom u Centru za kulturnu dekontaminaciju (CZKD), a trajaće do 26. juna, u organizaciji Helsinškog odbora za ljudska prava u Srbiji u saradnji sa Liberalno demokratskim centrom iz Prištine.

Na programu u ponedjeljak uveče je kratkometražni film iz 2013. godine „Balkon“ (Ballkoni) u režiji Ljendite Zećiraj. Ostvarenje u trajanju od 20 minuta dobitnik je 21 nagrade i učesnik na 112 festivala širom sveta. Film na satiričan način prikazuje kosovsko društvo i njegov razvoj 14 godina nakon rata, pod budnim okom međunarodne zajednice. Kako je saopštio CZKD, autorka Zećiraj je višestruko nagrađivana kosovska slikarka, scenaristkinja i režiserka. „Balkon“ je, kao jedan od najboljih od 20 filmskih scenarija, finansirao Kosovski centar za kinematografiju.

Posle projekcije biće održana tribina na temu „Kinematografije Kosova i Srbije: paralele i potencijali“, a učestvuju filmski umetnici iz Srbije i sa Kosova, najavio je CZKD.

Tokom festivala mladi filmski i pozorišni umetnici, književnici, slikari, muzičari i drugi umetnici i aktivisti sa Kosova imaće priliku da predstave svoje radove publici i kolegama u Srbiji.

Festival se organizuje u okviru programa „Srbija i Kosovo: kultura bez granica“ sa željom da doprinese obnavljanju ranije uspostavljenih odnosa i stvaranju novih mreža mladih ljudi, akademskih i umetničkih grupa, medija i civilnog društva iz Beograda i Prištine.

#Tanjug

Antrfile:

KOSOVKA ALBANKA DEVOJKA

Autor: MARIJA KOSANOVIĆ

PROVOKATIVNA IZLOŽBA TROJE SRPSKIH UMETNIKA U PRIŠTINI

MARIJA KOSANOVIĆ

PRIŠTINA Ideja je da srpsku stranu navedem na promišljanje o simbolima. Razmišljao sam i o Albancima, pretpostavljam da učitelji u školama ne kažu deci: „Mi smo proterali Srbe“, kaže Milorad - Mića Stajčić.

Troje beogradskih umetnika, Milorad - Mića Stajčić, Milica Crnobrnja Vukadinović i Tadija Janičić svoja dela su u četvrtak prvi put prikazali u Prištini u okviru festivala „Mesec dana Beograda u Prištini“. Kažu da su za ovu priliku pažljivo odabrali po jednu svoju sliku.

Prvi put izlažem u Prištini i na Kosovu i predstavio sam se sa radom iz 2014. godine koji se zove „Ni kriminalci nisu što su nekad bili“. Ova slika je remiks kultne scene iz filma „Kum“ prilagođene nekom današnjem momentu. Izabrao sam baš nju jer odgovara datom trenutku i podneblju - kaže Tadija Janičić.

Vajar Milorad - Mića Stajčić na ovoj izložbi prvi put je prikazao obradu slike „Kosovke devojke“, na kojoj je likove obukao u albansku nošnju. Kako kaže, godinu dana je čekao idealnu priliku da izloži sliku za koju se nada da će „isprovocirati i Srbe i Albance“ i podstaći ih na promišljanje.

Slika „Kosovka devojka“ je jedan od simbola i ikona srpstva. Kosovo se uvek predstavlja kao koevka i srce Srbije, a ja sam razmišljao zašto je to tako. U realnosti kad god čujem reč „Kosovo“ uvek osećam neku teskobu i tamo žive Albanci. Pa zašto je onda sve to i dalje simbol Srbije? Zbog toga je bilo logično da stavim „Kosovku devojku“, srpsku ikonu, u novu relaciju i paralelnu dimenziju, pa su likovi na slici u albanskim nošnjama - kaže on. Stajčić dodaje da je cilj njegovih radova uvek da isprovocira obe strane.

Ideja je da srpsku stranu navedem na promišljanje o simbolima koje koriste po tradiciji i istoriji, a razmišljao sam i o Albancima i njihovoj situaciji. Pretpostavljam da učitelji u osnovnim školama ne kažu deci: „Mi smo proterali Srbe“, već im sigurno kažu da su oni tu oдавno.

Za Albance bi ovo delo bila neka paralelna dimenzija i istorija koju bi oni možda prezentovali sami sebi - objašnjava Stajčić. Docent na Fakultetu primenjenih umetnosti, Milica Crnobrnja Vukadinović, kaže da se rad kojim se prvi put predstavila prištinskoj publici ne odnosi direktno na situaciju na Kosovu, ali da kroz njega poziva posetioce da se preispitaju.

Izdvojila sam segment iz svoga rada - dve fotografije koje prikazuju avione u poletanju, gde je sa likovne i fotografske strane napravljena kombinacija između enterijera i eksterijera, segmenta koji se najviše odnosi na svetlost. Drugi deo celine su avioni koji su rezani od pleksiglasa pa dovode samog posmatrača u situaciju da se ogleda u ovom trenutku. Svi smo pozvani, bez obzira na to koje smo nacionalnosti, da se ogledamo kroz lične situacije ili opšte stanje i preispitamo, jer mi se čini da to može da dovede do nekih zaista čistih stvari - kaže ona.

Antrfile:

BEZ VELIKOG INTERESOVANJA

Dela beogradskih umetnika posetioци u Prištini moći će da vide narednih nedelju dana, a već od 3. septembra, u okviru festivala, nova grupa umetnika dolazi na Kosovo. Prva nedelja festivala „Mesec dana Beograda u Prištini“ prošla je bez velikog interesovanja prištinske publike, a ovonedeljni program završava se sutra koncertom alternativnog beogradskog benda „Lira Vega“.

NIČIJE DETE U PRIŠTINI

Autor: NN

Projekcijom filma „Ničije dete“ u prištinskom bioskopu ABC danas će početi festival „Mesec dana Beograda u Prištini“. Sutra su na programu festivala tribina „Položaj žena i patrijarhalne vrednosti u Srbiji i na Kosovu“, u kojoj učestvuju umetnice i aktivistkinje Olga Dimitrijević i Ana Stevanović, i otvaranje izložbe sa radovima Milorada Stajčića, Milice Crnobrnje Vukadinović i Tadije Janičića. Za petak je najavljen nastup grupe „Lira Vega“, a publika u Prištini imaće priliku da vidi i animirani film „Rabbitland“, čuje više o strit-artu, migraciji i kulturi... Festival će biti završen 16. septembra koncertom Ane Čurčin.

Antrfile:

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

IZLOŽBA UMETNIKA SA KOSOVA

Autor: K. R.

U okviru festivala „Mesec dana Prištine u Beogradu“ u Galeriji 12 Hub (Karađorđeva 59) večeras u 19 časova biće otvorena izložba umetnika sa Kosova na kojoj izlažu Argon Blavori, Špend Havoli i Tadi de Linda. Sutra u istom prostoru u isto vreme održaće se književna tribina „O čemu pišu kod vas? Koliko poznajemo književnost i kulturu suseda“, kao i projekcija filma „Jadnici“ reditelja Genc Beriše.

Antrfile:

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

LJUBAV JAČA I OD ALBANSKE MRŽNJE

Autor: LJUBOMIR RADANOV

Ispred zgrade nacionalnog teatra u Prištini nalazio se natpis ispisan na albanskom jeziku u kome se ekipi naših glumaca poručuje da nema šta da traži na Kosovu

Kosovsku premijeru drame „Romeo i Julija“ u režiji glumca Predraga Mikija Manojlovića, koja prvi put okuplja posle 15 godina na jednom projektu glumce iz Beograda i Prištine, umalo da pokvari performans Albina Kurtija, lidera pokreta Samoopredeljenje.

Više od 24 sata ispred zgrade nacionalnog teatra u Prištini nalazio se natpis ispisan na albanskom jeziku: „Srpski glumci nisu dobrodošli u ovom pozorištu. Stop srpskom narodu na Kosovu“.

Transparent je uklonila policija pre nego što su visoke zvanice počele da dolaze da pogledaju Šekspirovu tragediju. Premijera je prošla uz ovacije publike kao i u Beogradu, a skup je obezbeđivalo samo desetak ljudi. I naša ekipa nije imala nikakvih problema tokom boravka.

- Očekivao sam veću frku. Ne treba mnogo pridavati važnosti tom potezu nekog pojedinca - rekao je Nebojša Glogovac, koji je posle više godina posetio Prištinu. I reditelju je pomalo radost premijere pokvario natpis koji je stajao ispred pozorišta.

- Video sam ga još juče i veoma nie je rastužio kada su mi ga preveli. Međutim, to je zbilja potez pojedinca. U slobodnom društvu, ako ono uopšte postoji, i samo jedan čovek ima prava na protest. Malo me je pecnulo to da Srbi nisu dobrodošli. Mi smo baš zbog toga pravili „Romea i Juliju“, ne zbog ovog pisma, niti bilo kakve dobrodošlice. Žao mi je, ali ne smatram da je to jače od prijema predstave kod publike - rekao je Manojlović. Jednu od najlepših priča o ljubavi i mržnji nisu propustili Nataša Kandić, glumac Enver Petrovci, Edita Tabiri, kao i novi ministar za povratak Dalibor Jevtić. „Romeo i Julija“ na jesen će ponovo gostovati na Kosovu u Zvečanu i Gračanici.

Antrfile:

BEKIM BI BIO PONOSAN NA NAŠEG SINA

Nakon izvođenja, oči pune suza od sreće bile su našoj glumici Branki Petrić, čiji sin Uliks Fehmiju igra sveštenika.

- Uliks prvi put u karijeri glumi i na albanskom, a njegov tata nije nikad. Mislim da ga Bekim gleda s neba i da bi bio ponosan. Za mene je ovo jedno fantastično veče - poručila je Petrićeva.

ŠEKSPIR LEČI KOSOVSKE RANE

Autor: MIONA KOVAČEVIĆ

KAKO JE „GARDIJAN“ VIDEO „ROMEA I JULIJU“ MIKIJAS MANOJLOVIĆA

MIONA KOVAČEVIĆ

BEOGRAD Više od 15 godina nakon teškog konflikt postavka Šekspirove tragedije zblížila je žitelje Kosova i Srbije u podsticanju pomirenja, piše novinar Kit Džilet.

„Malo je dirljivijih mesta za postavku komada o nesrećnim ljubavnicima nego u bivšoj Jugoslaviji, gde trenutno traju probe Šekspirovih ‚Romea i Julije‘ u beogradskom pomodnom, ali trošnom kraju Savamala“, navodi novinar „Gardijana“ u tekstu pod naslovom „Pozajmili krila od Kupidona: Romeo Julija pomažu iseljavanju kosovskih rana“, koji je u nedelju dan premijere komada u režiji Mikija Manojlovića objavio ugledni britanski dnevnik „Gardijan“. Novinar Džilet je u Beogradu razgovarao sa Manojlovićem, glumcima, ljudima sa beogradske kulturne scene... U glumačkoj podeli odabranoj tako da odražava duboke podele koje i dalje postoje u ovom delu Balkana Romea i Montagijeve igraju kosovski Albanci, a Juliju i Kapulete Srbi. Produkcija je viđena kao šansa da se nametne dijalog i pomirenje u regionu.

Mislim da će ona simbolično označiti kraj srpskokosovskog konflikt - kaže Jeton Neziraj, kosovski pisac i jedan od koproducenta predstave, prenosi Gardijan“ navodeći će posle premijere Narodnom pozorištu u Beogradu predstava sledeće nedelje biti igrana Kosovskom narodnom pozorištu Prištini. List podseća da „nakon godina tenzija i krvoprolića, Kosovo 2008. proglasilo nezavisnost“, da Srbija odbija da prizna Kosovo i da „varnice između dve zemlje ne prestaju“.

Jaz između dva naroda je dubok - kaže za „Gardijan“ Alban Ukaj (34), kosovski Albanac koji tumači Romea. On je tokom rata bio student u Prištini i iz prve ruke je iskusio bombardovanje. Sada živi u Sarajevu.

Izgubio sam veru da će ova priča ikada da se okonča, tako da mi je bilo važno da nešto započnemo - kaže on.

Predstava je plod zajedničke produkcije dveju pozorišnih organizacija, beogradske Radionice integracije i prištinske Qendra Multimedia, i delom ima za cilj da pokaže da Srbi i Kosovci mogu da sarađuju, makar na pozornici.

Zajedno učestvujemo u ovom procesu i to je naš primer. To je mnogo dublje nego da kažete: „Ja mislim to i to“. Uradimo nešto zajedno. Nije dovoljno da o pomirenju samo pričamo u prazno - kaže reditelj Miki Manojlović. Slavni srpski glumac komentariše i to što se predstava izvodi na srpskom i albanskom bez prevoda.

I oni koji ne govore albanski u Beogradu će razumeti. Lako je shvatiti zašto neko nekoga voli, a nekoga mrzi - kaže Manojlović.

Nije lako izgraditi most. Ali mnogo je lakše nama koji stvaramo umetnost nego onima koji vode politiku. Mi smo, međutim, krhki: dovoljno je da jedan političar dođe i kaže zbogom i mosta više nema - prenosi Manojlovićeve reči „Gardijan“.

Antrfile:

ULIKS FEHMU:

MOJ OTAC JE PATIO ZBOG SUKOBA

Dodatni emotivni element vezan za predstavu, piše „Gardijan“, jeste činjenica da su mnogi glumci iz prve ruke iskusili posledice dubokih podela između „zavađenih porodica“. Opata Lavrentija igra Uliks Fehmiu, 46-godišnji glumac koji živi u Njujorku. On je sin etničkog Albanca, glumca Bekima Fehmua i srpske glumice Branke Petrić. Bekim je 1987. napustio scenu usred predstave iz protesta prema zapaljivim govorima Slobodana Miloševića.

Fehmiu nikada više nije glumio niti se pojavljivao u javnosti; ubio se 2010. - Moj otac je užasno patio tih godina. Mržnja je toliko opasna i zarazna stvar - kaže Fehmiu za „Gardijan

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

MRŽNJA JE VRUĆA TEMA, A NE KOSOVO

Autor: TATJANA NJEŽIĆ

MIKI MANOJLOVIĆ ZA „BLIC“ O SRPSKO-ALBANSKOJ „ROMEU I JULIJI“

TATJANA NJEŽIĆ BEOGRAD Udaljene su kosovska i srpska politička elita, pojedinci nisu, kaže slavni glumac povodom premijere predstave koju je režirao po Šekspirovom delu.

Miki Manojlović je u razgovoru za "Blic" govorio je o procesu rada na predstavi „Romeo i Julija“, motivima...

Šta vas je opredelilo da radite „Romea i Juliju“ u koprodukciji sa Prištinom i dvojezično? „Romeo i Julija“ su veliki izazov, drama govori o dve porodice koje žive višegodišnju mržnju. Vivisekcija mržnje, a za ljubav ćemo lako.

Komad ste izmestili vremenski?

Odvija se u današnjem vremenu, u Veroni. Nema lokalni prizvuk. Ključna nit su mržnja, ljubav i jezik kao most, zid, prepreka i mogućnost komunikacije. Igra se i na srpskom i na albanskom, igraju je glumci iz Beograda i Prištine?

Predstava, između ustalog, govori o tome koliko je jezik premostiva ili nepremostiva prepreka. Komunikacija je izuzetno važna. Upravo kroz nju otvaramo pitanje kako se ljudi razumeju i kad govore različite jezike, a kada se ne razumeju ni kad govore isti, kada, kako i zašto hoće ili neće da se razumeju...

Predstava se odvija bez prevoda. Kada budemo gostovali u Beču, naravno, igraćemo s prevodom. Tad će predstava gubiti. U regionu ćemo je igrati bez prevoda.

Predstava nesumnjivo ima političku konotaciju?

Nema je. Kosovo je vruća tema?

Mržnja je vruća tema, a ne Kosovo.

Ne mislite li da se nužno nameću politička pitanja i implikacije?

Ne mislim. Ne radim predstavu o Kosovu. Kosovsko pitanje rešavaju političari. Ovde nije reč o politici. Ova predstava nije politički stav već delo ljudi koji imaju talenat pamet i hrabrost. Svaki od njih voli svoju naciju, ali ne mrzi tuđu. Velika je stvar, i važna, da su se okupili sjajni glumci, umetnici iz Beograda i Prištine i zdušno, punim srcem i snagom radili zajedno.

Nije nas spojila trgovina, već potreba zajedničkog rada, istraživanja uzroka mržnje i ostvarivanje komunikacije.

Antrfile:

ALBAN UKAJ: DA LI JE LJUBAV MOGUĆA

Na jučerašnjoj konferenciji za novinare u Narodnom pozorištu na pitanje "Blica" kakva su očekivanja i reakcije na predstavu u Prištini poznati GLUMAC Alban Ukaj (IGRA ROMEA) je rekao:

Ljudi koji se bave pozorištem zainteresovano iščekuju premijeru, naklonjeni su našem radu... Proces rada je dosta dugo trajao, imali smo veoma lepu saradnju. Predstava se bavi i pitanjem da li je ljubav moguća, lično mislim da jeste. Ovo je moja ČETVRTA PREDSTAVA U BEOGRADU, igrao sam u "Hipermeziji", "Supermarketu" i "Izopačenima".

BALKANSKA AMERIKANA

Autor: I. MATIJEVIĆ

Mesec dana Beograda u Prištini završeno nastupom Ane Ćurčin i njenog benda

Priština /// Baš kao što bi to trebalo da izgleda i zvuči u bilo kom beogradskom klubu ili klubu u nekom drugom gradu u Srbiji ili regionu, izgledao je i zvučao koncert Ane Ćurčin i njenog benda čijim je nastupom završena manifestacija Mesec dana Beograda u Prištini. Organizovana od Helsinškog odbora za ljudska prava u Srbiji, ona je zapravo bila uzvratna poseta prištinskim umetnicima koji su junu pohodili Beograd u okviru sličnoimene manifestacije – Meces dana Prištine u Beogradu.

Nakon filmskih projekcija, izložbi (ponekad čak i provokativnih poput one sa izloženom slikom Miće Stajčića – parafrazom čuvene „Kosovke devojke“ (pre)obučene u albansku narodnu nošnju), drugih koncerata, jednog ozbiljnog panela posvećenog istoriji Jugoslavije i istoriju Kosova u okviru nje, sve se završilo, kako rekosmo, tiho, lagano, uz zvuke fine muzike Ane i njenog benda. Daleko drugačije od političke buke i besa najčešće svojstvene ovoj temi (odnosima Prištine i Beograda) pa i gotovo svim drugim. Upravo to je najjači utisak – da ništa u muziciranju jednog benda iz Beograda u prištinskom klubu Megaherc nije bilo nesvakidašnje i neobično. Ljudi malo ćaskaju, malo slušaju, aplauzima pozdravljaju završetak svake pesme. Anin glas kakav samo može biti, pesme koje je svrstavaju u jednog od najboljih mladih kantautora sa ovih prostora, najava poneke sa albuma koji bi trebalo da izađe ove jeseni.

Oni koji su svojim načinima i ranije čuli Anu i njen bend potvrdili su sopstvena očekivanja, oni koji su po prvi put čuli njihovo muziciranje otkrili su nešto novo. Bili su zadovoljni, kao i Ana i ostatak grupe – koncertom, atmosferom, prijemom u Prištini. Posetilaca nije bilo previše, tek koliko da se ne prepuni jedan omanji klub, greška je možda bila i u promociji koncerta – niko nije očekivao njegov početak i kraj u neko „normalno“ vreme, naime, i ovde, kao i u Beogradu zbivanja počinju u sitnije sate. Sve u svemu, jedno obično, lepo veče, obavijeno najboljom balkanskom Amerikanom, kako govore o Aninoj muzici. A neupućeni nek poslušaju, ovde nikakve veze sa odnosima Prištine i Beograda nema Amerika, to su Priština i Beograd u svom sopstvenom, intimnom, odabranom i željenom susretu, onako kako bi uvek trebalo da bude.

Antrfile:

NISAM OČEKIVAO TOLIKO PLJUWANJA

Autor: MARIJA KOSANOVIĆ

MILORAD STAJČIĆ, AUTOR KONTROVERZNE „KOSOVKE

BEOGRAD

U poređenju sa izložbom prištinskih umetnika ovde, naša izložba u Prištini je organizovana u lošim uslovima. Očekivao da će naša javnost razumeti ironiju.

Sumirajući utiske nakon provokativne izložbe održane prošle nedelje u Prištini u okviru festivala "Mesec dana Beograda u Prištini", vajar Milorad - Mića Stajčić kaže da se nije nadao lošem tretmanu koji je dobio kako on tako i drugi beogradski umetnici sa kojima je izlagao.

- Prva reč koja mi pada na pamet kao odgovor je "mirno". Opšti utisak svih nas koji smo tamo gostovali u funkciji predstavnika likovne umetnosti, Milice Crnobrnje i Tadije Janičića, jeste da je festival veoma slabo posećen. Uvodna konferencija za štampu je bila medijski veoma praćena na svim lokalnim televizijama, dok je na ostalim događajima bilo veoma malo posetilaca - kaže Stajčić.

SAMI KREČILI ZIDOVE

Troje beogradskih umetnika, umesto u umetničkoj galeriji, svoje slike izlagalo je u učionici osnovne škole u Prištini! Noć pre otvaranja izložbe zidove su krečili sami.

- Za kosovske umetnike u Beogradu samo za izlaganje u Galeriji HUB izdvojena je ozbiljna suma novca, dok su nama u Prištini u poslednjem trenutku, samo dan pred izlaganje, pronašli besplatan prostor u okviru škole. Možda smo i sami odgovorni što nismo zahtevali bolje standarde, a to je već posledica okolnosti u kojima su naši umetnici navikli da se uvek snalaze kada je reč o produkciji i prezentaciji svojih dela. Moje zapažanje je da je izložba veoma kvalitetna. Sva tri autora su se predstavila radovima koji su u tesnoj relaciji sa mestom održavanja izložbe, Kosovom - dodaje umetnik.

Stajčić je na ovoj izložbi prvi put prikazao obradu slike "Kosovka devojka", na kojoj je likove obukao u albansku nošnju. Idealnu priliku da izloži ovu sliku čekao je godinu dana. Iako je za cilj imao da se poigra sa simbolima i time „isprovocira i Srbe i Albance“ i podstakne ih na promišljanje, njegova slika je u Srbiji izazvala lavinu negativnih komentara. Dok su ga jedni kritikovali što se igrao sa "simbolom srpstva", drugi su ga optuživali za "razdor između Srba Albanaca". Umetnik pak kaže da su ga komentari jako iznenadili.

NISMO SPREMNI

- Moram priznati da sam očekivao da će većina ljudi shvatiti ironiju i humor ovog rada, a ne reagovati na prvu loptu bez dubljeg promišljanja, kao da im skrnjavim životnu svetinju. Iz reakcija na rad shvatio sam da većina ljudi u Srbiji očigledno nije spremna na duhovit pristup aktuelnim problemima i draža im je pljuvačina i traženje krivaca na pogrešnim mestima. Mnogi su me pitali koliko sam plaćen za ovako nešto, a u realnosti smo dobili po 160 evra, što je neuporedivo niže od cene produkcije ovog rada - kaže Stajčić.

Antrfile:

JEDAN KOLEGA DOŠAO

Kako kaže Stajčić, osim par novinara, nekolicine učesnika festivala i organizatora, na izložbi je bio samo jedan kosovski umetnik. Prištinske publike gotovo da nije ni bilo.

- To govori dosta, ili dovoljno, o odnosu koji gradimo i o načinu na koji se ophodimo jedni prema drugima, kao i o nedovoljnom angažovanju institucija koje realizuju ove projekte saradnje, da se postigne kakva-takva recipročnost - kaže vajar.

ZVUCI PRIŠTINE U BEOGRADU

Autor: D. J.

Prištinski bend Private Recital Session prvi put kod nas

Beograd - Kao deo programa Baushtelle Balkan Temple, domaća publika će imati priliku da prvi put čuje prištinski bend Private Recital Session koji će nastupiti u četvrtak, 6. avgusta, u Kulturnom centru Grad u sklopu dobro poznate Zaokret večeri. Ulaz na svirku će biti slobodan.

Private Recital Session je pažljivo odabran sastav obećavajućih pevača i kantautora iz Prištine: Tomor Kuci, Visar Kasa, Edona Vatoci, Arber Salihu i Blerta Kosova sa Bardhyl Salihu, koji im se pridružio na perkusijama. Pet različitih autora i prijatelja dopunjavaju se kroz izvođenje svojih pesama. Njihov nastup protkan je različitim stilovima, od čistih klavirskih pesama kroz elektro pop pa sve do alternativnog i psihodeličnog roka. Ove varijacije se odlično prepliću, a sve u cilju da Beogradu predstave jedinstvenu muzičku scenu mladih iz Prištine.

Ovaj bend je nastao kao rezultat saradnje različitih mladih muzičara koji su, kao deo nove i potpuno osvežavajuće scene koja je krenula da se razvija u Prištini, počeli da stvaraju zajedno. Tomor Kuci (21) i Arber Salihu (24) su dugo vremena svirali zajedno kroz različite bendove i nastupe, a onda su konačno izdali i svoj prvi singl „Tash Njejte Pi Uje“ kao dvojac Oborri. S druge strane, u Mitrovici Blerta Kosova (20) i Visar Kasa (21) udružili su se i počeli da pišu i stvaraju savremenu elektro pop muziku pod imenom BiCalko, što je bila potpuna novina u njihovoj sredini. Spletom okolnosti ova dva sastava su počela da rade zajedno, uz pridruživanje još jedne članice, Edone Vatoci, koja im je privukla pažnju svojim nastupima u post-punk bendu Elektorati Intelektual ali i svojim ekscentričnim ulogama u različitim predstavama i performansima. Počeli su da pišu i snimaju autorske pesme. Za vreme zajedničkog rada pet kantautora su odlučili da pokrenu mali festival u Dit' e Nat'-u, veoma važnom kulturnom centru i mestu okupljanja mladih u Prištini. U sklopu toga svake srede je jedan od autora imao priliku da izvodi svoje pesme. Ovi nastupi su privukli pažnju velikog broja ljudi, što je kasnije vodilo do toga da se ovakvi koncerti ponove i u okviru drugih festivala. Nakon koncerta u Prizrenu i Prištini, ovaj muzički doživljaj biće ponovljen i u Beogradu.

Antrfile:

„JADNICI“ PREMIJERNO U DOMU OMLADINE

Autor: NN

FILM „Jadnici“ kosovskog reditelja GENCA BERIŠE biće premijerno prikazan večeras (20) u Velikoj sali Doma omladine Beograda. Projekcija je deo festivala „MESEC DANA PRIŠTINE U BEOGRADU“.

Antrfile:

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

HAŠIM TAČI U VESTERN FILMU

Autor: M. SRETENović

Knjiga Vetona Suroija „Milijarder“ govori o jednom danu tokom hiperinflacije devedesetih godina prošlog veka na Kosovu

Kombi policije juče je dežurao ispred Doma omladine gde je bio predstavljen roman „Milijarder“ (izdanje „Samizdat“) Vetona Suroija, albanskog novinara, pisca i političara iz Prištine. Knjigu je preveo Škelzen Malići, a promocija je bila u okviru festivala „Mirdita, dobar dan“ na kojem je predstavljena aktuelna kosovska kulturna scena.

Suroi je u knjizi predstavio jedan dan tokom hiperinflacije devedesetih na Kosovu i dao presek urbanog kosovskog društva, njenog albanskog dela, i opisao način na koji su oni doživeli represiju Miloševićevog režima, kao i suočavanje sa ličnim nedoumicama o daljem životu na Kosovu.

Veton Suroi je 1994. u Prištini osnivao list „Koha Ditore“. Sin je Redžepa Suroija, jugoslovenskog ambasadora u Boliviji, Meksiku i Španiji. Pre raspada Jugoslavije bio je predsednik Parlamentarne partije, a 1999. u ime kosovske delegacije učestvovao je u pregovorima u Rambujeu.

Novinar Teofil Pančić je naglasio da je reč o romanu a ne o tankoj publicistici, i naglasio da očekuje suvislu i zrelu debatu u medijima i među intelektualcima o ovoj knjizi.

– Ovo je jedna od najboljih knjiga, bilo da su prevedene na srpski, ili napisane na srpskom, u poslednjih ne znam ni ja koliko godina. U „Milijarderu“ nas preplavljuje ogromna sramota zbog toga što nam je taj svet nepoznat. To nije Papua Nova Gvineja, pa da o njoj ne znamo ništa, a o životu na Kosovu i ne znamo ništa – kaže Pančić.

On je opisao početnu romanesknu situaciju. Rane devedesete, Priština prepuna nekih ljudi koji tumaraju ulicama, jer su ostali bez posla.

– Ali ne iz kapitalističkog razloga, već kao pripadnici albanskog etnosa u večnom srpsko-albanskom natezanju, kada jedni osvoje sve resurse i odluče da druge proteraju. Albansko stanovništvo ostaje bez pristupa svemu što su aparati države. Sede po kaficima, a posle početne zblanutosti, počinju da formiraju alternativno društvo. I oni koji se tome čude i krše prste, neka se vrate u rane devedesete i prate kako su geniji iz Beograda mislili da će Albance tako da učutkaju, a desilo se suprotno – istakao je Pančić.

Veton Suroi u Beogradu je bio pre 17 godina. Predloženo mu je da priča na jeziku na kojem želi, i obratio se na srpskom.

– Danas je rođendan moga oca. Da je živ imao bi 86 godina. Kao student došao je u Beograd, završio je prava i bavio se novinarstvom i diplomatijom. Bio je jedan od retkih Albanaca koji je studirao. Albanac u Beogradu je redovno tada nazivan šiptarom. Šiptar je bila profesija, ne nacionalna pripadnost. Šiptar je bio onaj koji seče drva ili utovaruje ugalj za zimu. Govorilo se: Pozovi šitpara da ti naseče drva, a ne drvoseču. U tom konfliktu identiteta, moj otac se vratio na Kosovo i bio je jedan od glavnih koji je radio na izgrađivanju univerziteta u Prištini, na albanskom jeziku. Dan kada je otvoren taj univerzitet, pre 45 godina, u besedi u Skupštini Kosova rekao je da albanski neće biti jezik drvoseča, već jezik kulture i nauke. Naređeno je da se njegov život ranije završi i jedan dan pre isteka njegovog mandata u Madridu nastradao je u automobilskom udesu koji nikada nije razrešen – podsetio je Suroi, koji je juče bio i gost Dnevnika B92.

Borka Pavićević, dramaturg, rekla je da je ova knjiga podseća na knjigu „Kosančićev venac 7“ Slobodana Selenića, a istoričarka Latinka Perović roman preporučuje kao vrstu dokumenta, književnog i društvenog. Glumica Branka Petrić pitala je da li je sa istim komplimentima roman dočekan u Prištini, a Suroi je odgovorio: Nemamo tamo Teofila Pančića. Ni Borku, ni Latinku. Bio je bestseler na prištinskom sajmu knjiga, ali to ne znači da je dobar.

Na pitanje da prokomentariše deo iz njegove prethodne knjige „Zmijine noge“, gde se pominju pregovori Srba i Albanaca u Rambujeu, i Bil Klinton koji obećava Hašimu Tačiju ulogu u vestern filmu, Suroi je rekao:

– Zmija je nadimak premijera Tačija iz ilegale. U knjizi je prepričano da je u Rambujeu Tači bio protiv tog dogovora i počeo je da smeta, što veoma dobro radi. Zatražio sam od Amerikanaca da ga malo sklone iz sale, jer smo bili već postigli dogovor. I onda ga je Džejms Rubin, portparol Madlen Olbrajt, pozvao da prošetaju, i rekao mu da ima prijatelja, producenta u Holivudu, koji bi eventualno mogao jednog dana da napravi film o UČK. I rekao je, pošto je Tači zgodan, da bi njega mogao da igra dobar holivudski glumac. U međuvremenu smo postigli konsenzus u našoj delegaciji, Tači se vratio u salu i nije više pravio probleme – ispričao je Suroi.

Antrfile:

[Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti \(kopirati, replicirati ili pretraživati\) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.](#)

POČINJE FESTIVAL „MIREBITA, DOBAR DAN“

Autor: NN

Festival „Mirebita, dobar dan“, koji će u Beogradu drugu godinu zaredom predstaviti kulturnu scenu Kosova, počinje danas u Domu sindikata filmom „Tri prozora i vešanje“ Ise Ćosje, a festival će otvoriti ministar kulture Ivan Tasovac. Na festivalu će biti predstavljena i multimedijalna izložba „Ja sam“, a festival će se nastaviti u septembru u Prištini, gde će se održati filmska nedelja posvećena Bekimu Fehmijuu.

Antrfile:

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

LJUBAV NA NAČIN SRPSKO-ALBANSKI

Autor: V. V. S.

Šekspirovi "Romeo i Julija" premijerno 5. APRILA u Nacionalnom teatru

Manojlović: Ne možemo živeti okruženi samima sobom

SRPSKO-albanska predstava "Romeo i Julija" (režija Miki Manojlović), rađena u koprodukciji "Radionice integracije" iz Beograda i Ljendra multimedia iz Prištine - premijerno će biti izvedena 5. aprila na sceni Narodnog pozorišta u Beogradu. Na istom mestu imaće i tri reprize, a Šekspirov komad (takođe u četiri izvođenja) videće sredinom maja i publika prištinskog nacionalnog teatra.

- Ovaj projekat počeo je da se radi još u septembru 2013. godine. Predstava je dvojezična (čuće se i treći jezik), ne formalno i ne bez razloga, pokušali smo da ova drama ima eho u današnjem svetu i u Evropi - objašnjava Miki Manojlović. - "Romeo i Julija" je komad o ljubavi, mržnji i komunikaciji. Videćete odlične glumce s Kosova, predvođene Albanom Ukajem i Milicom Janevski u naslovnim ulogama. Smatram važnim što će se izvesti u Narodnom pozorištu u Beogradu i u Prištini, čega ne bi bilo bez podrške Ministarstva za kulturu, Vlade Srbije i kosovske strane. Predstava je dokaz da ne možemo da živimo okruženi samima sobom.

Poznati glumac, ovog puta u ulozi reditelja, istakao je da je projektu uz Ministarstvo kulture, pomoć pružila i Komisija EU, kao i dva fonda za otvoreno društvo, Srbije i Kosova. Predstava će se ubuduće igrati u "blokovima" (zbog glumaca iz dve sredine, kao i Uliksa Fehmijua koji živi u SAD), imaće priliku da je vide zemlje regiona i drugi evropski gradovi, a tokom priprema "Romea i Julije" sniman je i dokumentarni film koji će, takođe, biti kasnije prikazan.

- Kosovska i beogradska elita su veoma udaljene, voleo bih da obe pogledaju ovu predstavu - dodao je Manojlović. - To nije naš politički "stejntment" već umetnička potreba.

V. d. upravnika Dejan Savić istakao je da u gledalištu za "Romea i Juliju" ima svega 164 mesta, ali da će u Narodnom pozorištu učiniti sve da što više Beograđana pogleda predstavu:

- Želim da poželim veliku dobrodošlicu kolegama iz Beograda i Prištine. Imali smo malu prepisku sa Ministarstvom, što je izazvalo i neke male nedoumice. U jednom dopisu su nam tražili desetak dana za "Romea i Juliju", što je bilo nemoguće. Ali, na kraju smo se čisto i lako dogovorili, tako da ćemo posle dužeg vremena imati "Romea i Juliju" u Narodnom pozorištu. Drago mi je i što je ovo projekat Mikija Manojlovića koji je dvadesetak godina bio član naše kuće i što u njemu igra Anita Mančić, koju bismo rado videli u našem ansamblu.

U ime Ministarstva kulture, svesrdnu podršku predstavi dala je Ana Vučetić, a glumac Alban Ukaj (Romeo) je rekao:

- Ljudi koji prate pozorište prihvaćće našu predstavu u pozorišnim okvirima. Nadam se da će imati kontinuitet u izvođenju.

Alban Ukaj je podsetio i da će ovo biti njegova četvrta predstava pred beogradskom publikom: prethodile su joj "Hipermezija" (režija Selma Spahić, "Hartefakt" i Bitef teatar), "Patriotik hipermarket" (Dino Mustafić, u produkciji Asocijacija "Kulturanova" iz Novog Sada i Ljendra Multimedia iz Prištine), kao i predstava "Izopačeni" (režija Andrej Nosov, uz podršku braće Rokfeler i MOTT fondacije).

Antrfile:

EKIPA

U PREDSTAVI igraju Mensur Safćiju, Nikola Rakočević, Armend Ismajli, Nebojša Glogovac, Alban Ukaj, Goran Jeftić, Armend Baloku, Faris Beriša, Uliks Fehmiu, Edona Reshitaj, Nataša Tapušević, Milica Janevski (u alternaciji sa Jovanom Gavrilović), Anita Mančić i Arta Selimi. Dramaturg je Olga Dimitrijević, scenograf Branko Hojnik, kostimograf Zora Mojsilović Popović, a koreograf Sonja Vukićević.

STREET ART PROBIO LED SARADNJE

Autor: L. V.

Tribina o uličnoj umetnosti u sklopu festivala „Mesec dana Beograda u Prištini“

Ono što Beograd i Prištinu povezuje jeste to što je crtanje grafita i u jednom i u drugom gradu gotovo pa ilegalno

Priština, Beograd - Svojim primerom možemo da pokažemo kako treba saradivati uprkos političkim tenzijama između Srbije i Kosova. Umetnost i crtanje grafita je pravi način za to, a povezanost onih koji crtaju grafite širom sveta, i street art umetnika iz Prištine i Beograda pokazuje da među nama ne postoje granice koje biste možda očekivali, rekli su crtači grafita TKV i Lortek iz Beograda i TAK iz Prištine na tribini o street artu održanoj krajem nedelje u Prištini tokom festivala „Mesec dana Beograda u Prištini“.

Saradnja troje mladih umetnika koji vole da oslikavaju i oživljavaju zidove Beograda i Prištine ostvarena je zajedničkim radom na jednom od zidova u Prištini. TAK je najavio i svoj skori dolazak u Beograd, te će Beograđani koje zanima street art moći da vide njegov način izražavanja.

Street art scena Prištine nije razvijena poput beogradske. TAK, kojeg inspirišu i oduševljavaju radovi njegovih uzora, ali i TKV i Lortek kažu da zidovi ovog kosovskog grada vaze za oslikavanjem i pružaju mnogo mogućnosti za rad. Ono što Beograd i Prištinu povezuje jeste to što je crtanje grafita i u jednom i u drugom gradu gotovo pa ilegalno. TAK je na tribini istakao da se u Prištini uprkos tome sada street art smatra nekom vrstom umetnošću, ali da ranije nije bilo tako i da je imao problema zbog toga. TKV je objasnila da kada se bavite street artom i kada zalazite u javni prostor, morate da znate da se to što radite nekome neće dopasti i da će vaš rad možda smatrati vandalizmom.

- U Beogradu ima puno prostora na kojima može da se radi i da građanima to ne smeta. Ljudima je dosta sivila i svaka boja koju unosite svojim radom je promena na koju mnogi pozitivno reaguju. Može se reći da je street art u Beogradu 2015. hit stvar, ljudi na nju obraćaju pažnju i reakcije su pozitivne - navela je TKV. Kako kaže, imala je susrete sa policijom i ljudima koji su bili nezgodni. Međutim, vremenom je shvatila da će ono čime se bavi uvek biti u sferi poluilegalnog.

Lortek kaže da '97 ili '98, kada je on počinjao, ljudi nisu znali šta je street art, da se situacija tokom godina menjala, ali da je popularizacija street arta za nekoga previše.

- Zakon je ogledalo toga. Iako gradske vlasti tvrde da on nije usmeren na nas nego na zvrljanje po zgradama, govor mržnje i ultradesničarske poruke. Kao klinac sam imao problema sa policijom, ali kasnije ne. S godinama sam naučio da pronađem lokaciju koja ljudima neće smetati i neretko nailazim na odobravanje građana - kazao je Lortek.

Na pitanje da li je u njihovim radovima bilo i onih sa političkim porukama, Lortek odgovara da se drži podalje od dnevnopolitičkih tema i okreće se pojedincu koji u njegovom radu sam treba da dešifruje šta je napisano. TKV objašnjava da je crtanje u javnom prostoru politički čin, iako njene teme nisu političke.

Ni TKV ni Lortek nemaju problem sa nestajanjem i menjanjem njihovih grafita. Lortek smatra da im to što će nestati u jednom trenutak daje veću vrednost, dok TKV ukazuje na to da rad u javnom prostoru živi svoj život i da oni kojima smeta njegova promena treba da razmisle zašto se time bave.

Festival „Mesec dana Beograda u Prištini“ organizuju Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji i Liberalno-demokratski centar iz Prištine. Program finansira Delegacija EU u Srbiji.

Antrfile:

Rabbitland

Osim razgovora o street artu, na tribini je prikazan i kratkometražni animirani film „Rabbitland“ reditelja Ane

Nedeljković i Nikole Majdaka. Nedeljkovićeva je najavila novi film čija će tema biti strah od prelaska granica svih vrsta.

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

EVROPA NAM NEĆE REŠITI PROBLEME

Autor: TATJANA NJEŽIĆ

VETON SUROI POSLE 16 GODINA U BEOGRADU

BEOGRAD Ono malo deviza koje sam obično imao nikad nisam razmenjivao bez izvesne doze straha - napisao je u romanu „Milijarder“ bivši kosovski političar.

Promocija „Milijardera“ Samizdat B92) održana je juče u Domu omladine u okviru manifestacije „Merdita dobar dan“. Latinka Perović, Teofil Pančić i Borka Pavićević istakli su izvanredne literarne vrednosti romana, kao i činjenicu da je dijagnoza onoga što se dešavalo na Kosovu devedesetih.

Hteli - ne hteli, kultura je pod pritiskom politike pa i ova promocija vašeg romana... Inicijalno, politika je kao ram, ram u kome se stvari odvijaju, ona ih oblikuje. I kultura je pod pritiskom politike. Često je reč o lošoj politici i lošoj kulturi. No, ovo je manifestacija koja okuplja ljude sa drugačijim shvatanjima i kulture i politike.

Imate li danas političkih ambicija?

Ne. Predano se bavim pisanjem, nekoliko godina unazad svake godine po jedna knjiga. To je poseban ritam života. Uz to imam dvoje male dece i divnu ženu koja se bavi umetnošću, okrenuti smo ka umetnosti, ne ka politici.

Kako vidite rešenje na relaciji Beograd - Priština?

Činjenica je da treba ići ka trajnom rešenju, a ono je vezano za postnezavisnost. Kosovo je nezavisno, Srbija je nezavisna, što je istorijski činjenica koja se desila nedavno. Dezintegracija Jugoslavije, svih njenih krajeva je novija politička istorija. I sada više nije pitanje čak ni to da li će Srbija i Kosovo ići ka Evropi, nego kvalitet naših odnosa. Kako god to izgledalo, Evropa sama po sebi neće rešiti.

Kako gledate na srpsku vladu, premijera Vučića, koji de fakto pripadaju političkim akterima koji su kreirali '90. o čemu pišete?

Dosta sam daleko od toga tako da ne mogu da vrednujem. Istorijski gledano, ključno pitanje u našim odnosima je kada ćemo preskočiti taj jaz i ka mogućnosti da se poštuemo. Stvari se menjaju i čovek se ne rodi i ne umire samo sa jednom pameću.

Antrfile:

PRIČA O „ZMIJI“

Na pitanje o njegovom prethodnom romanu „Zmija“ (Tačijevu ime u OVK) u kome piše i o tome kako je HOLIVUDSKI PRODUCENT TAČIJU NUDIO filmsku ULOGU Suroi je rekao: - Bili smo U RAMBUJEU. Tači je bio protiv tih dogovora. Zamolio sam neke ljude, među kojima je bilo i nekih iz SAD, da pomognu. Jedan od njih je otišao da prošeta s Tačijem, rekao mu je da ima prijatelja, holivudskog producenta, koji će snimati FILM o Kosovu, a on tako zgodan će tu svakako biti zastupljen. Kad se vratio Tači, više nije pravio probleme.

O SMRTI OCA

Danas je rođendan moga oca. Bio je VEZAN ZA BEOGRAD, tu je završio pravo, bavio se novinarstvom i diplomatijom. Bilo je to vreme kada je Šiptar bila profesija pre nego nacionalna pripadnost, Šiptari su NOSILI DRVA I UGALJ... Kad se vratio na Kosovo, radio je na izgradnji univerziteta u Prištini na albanskom. Pre 45 godina kad je otvoren održao je na albanskom besedu koja će ostati upamćena. Potom je iz ovog grada naređeno da se njegov život završi. Poslom je otišao u Madrid iz koga je VRAĆEN U KOVČEGU, navodno je stradao u udesu koji nikad nije razjašnjen - rekao je Suroi.

DOMAĆA REFLEKSIJA NA ŠEKSPIROVU DRAMU

Autor: A. V. M. - J. T.

Premijera srpsko-albanske verzije „Romea i Julije“ u NP u Beogradu

Beograd - Na Velikoj sceni Narodnog pozorišta 5. aprila održaće se premijera Šekspirove drame „Romeo i Julija“, nastala u koprodukciji Kulturnog centra „Radionica integracije“ iz Beograda i Čedra multimedie iz Prištine. Reditelj je Predrag Miki Manojlović, glavne uloge tumače Milica Janeski i Aljban Ukaj. Posle četiri izvođenja u Beogradu „Romeo i Julija“ trebalo bi da budu izvedeni 15. maja i pred publikom u Prištini, gde se takođe planiraju četiri predstave.

- „Romeo i Julija“ su najbolji pretekst za istraživanje ljubavi, mržnje i komunikacije. To je velika i univerzalna tema. Igramo je dvojezično, ali ne formalno i ne bez razloga, jer je to naša refleksija na ovu veliku Šekspirovu dramu i ima eho danas i ovde - izjavio je Predrag Manojlović juče na konferenciji za novinare u NP.

On je podsetio da je ovaj projekat započet 23. novembra 2013. i objasnio da najveći deo vremena „potrošen“ u Prištini u potrazi za ozbiljnim tomom koji će raditi na „Romeu i Juliji“. Prema njegovim rečima, realizaciju su finansijski pomogli: EU, Ministarstvo kulture i informisanja Vlade Srbije, Fond za otvoreno društvo u Beogradu i Prištini. Manojlović se nada da će ova predstava „nadići Beograda i Prištinu“ i da će gostovati po celom Kosovu, državama u okruženju i širom Evrope.

- Ovo nije politički, nego umetnički izraz. Kosovska i srpska elita su veoma udaljene. Voleo bih da pogledaju predstavu i izvuku zaključke - rekao je Manojlović, odgovarajući na pitanje novinara o političkoj poruci predstave.

Za Dejana Savića, v.d. upravnika NP, predstojeće gostovanje „Romea i Julije“ je višestruko zadovoljstvo: najpre zato što na sceni nacionalnog teatra trenutno nema mnogo Šekspira, mada mu je tu mesto, kao i zbog režije Predraga Manojlovića, koji je u NP izgradio veliki deo svoje glumačke karijere, ali i zbog činjenice da u predstavi igra i Anita Mančić, koju ova kuća dugo želi u svom ansamblu i kojoj je u nedelju u NP uručena nagrada „Žanka Stokić“.

Ana Vučetić, pomoćnica ministra kulture za savremeno stvaralaštvo, poručila je da ovo ministarstvo „podržava sve oblike tolerancije“, a da je ovde reč o „vrhunskim umetnicima i umetnosti“.

U „Romeu i Juliji“ pored Milice Janeski i Aljbana Ukaja igraju: Mensur Safciu, Nikola Rakočević, Armend Ismajli, Nebojša Glogovac, Goran Jevtić, Armend Baloku, Faris Beriša, Uliks Fehmiju, Edona Rešitaj, Nataša Tapušević, Jovana Gavrilović, Anita Mančić, Arta Selimi. Dramaturgiju potpisuje Olga Dimitrijević, scenografiju Branko Hojnik, kostimografiju Zora Mojsilović Popović, a koreografiju Sonja Vukićević. Miziku je uradio Vladimir Pejković.

Antrfile:

Beogradske reprize

Posle premijere 5. aprila, „Romeo i Julija“ će u Beogradu biti izvedeni 8. aprila dva puta i jednom 9. aprila.

Za ljubitelje pozorišta

- Nadam se da će predstava imati svoj život i da će imati kontinuitet. Drugačije je kad se radi u saradnji Beograd-Zagreb-Sarajevo. Ovde je ipak, reč o potpuno dva različita jezika, vakuum traje dugo vremena, iako je bilo pokušaja saradnje - rekao je Aljban Ukaj, koji očekuje da će srpsko-albansku verziju „Romea i Juliju“ u Prištini prihvatiti ljubitelji pozorišta.

LOGOTIP JE POSTAO BITNIJI OD ČOVEKA

Autor: IVANA JOVANOVIĆ

Intervju, Milorad Stajčić, vajar i vizuelni umetnik

"Kosovka devojka" je hrabra vizuelna intervencija Milorada Stajčića na likovni i nacionalni simbol Srbije 20. veka. Kako se odlučio za ovako smeo i smislen potez, kakve su bile reakcije na tek završenoj izložbi u Prištini i šta misli o odnosu simbola popularne kulture i politike koji čini njegov umetnički rad, otkriva u razgovoru sa Ivanom Jovanovićem

Slika Uroša Predića iz 1919. "Kosovka devojka", na kojoj je vitez Pavle Orlović koga Kosovka devojka poji vodom u smiraj boja na Kosovu 1389, predstavlja jedan od najmarkantnijih nacionalnih umetničkih simbola u istoriji Srbije. Gotovo je nemoguće kritikovati ili promeniti kontekst ovog likovnog dela, a da se ne uvrede osećanja ne samo nacionalno osvešćenih građana Srbije, već i velikog dela stručne, likovne javnosti koji "Kosovku devojku" smatraju jednim od najboljih dela akademskog realizma u srpskom slikarstvu. Milorad Stajčić, vajar i vizuelni umetnik, skrenuo je pažnju umetničke javnosti početkom ove godine skulptoralnom instalacijom "Snovi zaleđenog čoveka" u kojoj je junake Diznijevih crtanih filmova i stripova – Mikija Mause, Paju Patka, Daču, Šilju – postavio u intrigantne društveno-političke poruke, te je Šilja, obučen u sveštenika, blagosiljao Hromog Dabu obučenog u uniformu srpskog policajca. Nastavljajući svoju tematsku opredeljenost, Stajčić je Predićevog Pavla Orlovića obukao u – albansku narodnu nošnju sa tradicionalnom kapom "keče". "Kosovka devojka", zajedno sa radovima još dva srpska umetnika, "Ni kriminalci nisu ono što su neka da bili" Tadije Janičića i "Avionima u poletanju" Milice Crnobrnje Vukadinović, predstavljena je na festivalu "Mesec dana Beograda u Prištini" na kojem su slike izložene 25. avgusta. Tema "Kosovke devojke" provocira i srpska i albanska nacionalna osećanja, pa se reakcija kosovske javnosti na izlaganje ovakvog umetničkog melangea nameće kao prvo pitanje.

Kako je prošlo gostovanje u okviru festivala "Mesec dana Beograda u Prištini", s obzirom na trenutnu političku situaciju i sam karakter rada "Kosovka devojka"? Je li uopšte bilo interesovanja i kakve su bile reakcije publike, a kako kritike ili drugih kosovskih umetnika?

Prva reč koja mi pada na pamet, kao odgovor, jeste "mirno". Opšti utisak svih nas koji smo tamo gostovali u funkciji predstavnika likovne umetnosti (Milica Crnobrnja, Tadija Janičić i moja malenkost, uključujući i kustosa Slavicu Pešić) jeste da je festival veoma slabo posećen. S jedne strane, uvodna konferencija za štampu medijski je veoma praćena na svim lokalnim televizijama, dok je na ostalim događajima, uključujući i našu izložbu, bilo veoma malo posetilaca.

U poređenju sa izložbom prištinskih umetnika koja se dogodila u Beogradu u junu, izložba u kojoj smo mi učestvovali organizovana je u drastično lošijem maniru i gotovo neprimerenim uslovima. Najbolje je navesti primer da je u Beogradu, samo za izlaganje u galeriji HUB, izdvojena ozbiljna suma novca, dok su nam u Prištini, u poslednjem trenutku, tj. dan pred izlaganje pronašli besplatan prostor u okviru škole, odnosno jedinu slobodnu učionicu.

Mislim da je odziv tzv. stručne javnosti, a pre svega mislim na kolege koji su izlagali u Beogradu, bio nedovoljan. Osim par novinara, nekolicine učesnika festivala i organizatora, bio je tu samo jedan kosovski umetnik. To mnogo ili dovoljno govori o odnosu koji gradimo i načinu na koji se ophodimo jedni prema drugima, kao i o nedovoljnom angažovanju institucija koje realizuju ove projekte saradnje, da se postigne kakva-takva recipročnost. Istovremeno smo i mi sami, možda, odgovorni što nismo zahtevali bolje standarde, a to je već posledica okolnosti u kojima su naši umetnici navikli da se uvek snalaze kada je reč o produkciji i prezentaciji njihovog dela.

Moje zapažanje je da je izložba veoma kvalitetna. Sva tri autora predstavila su se radovima koji su u tesnoj relaciji sa mestom održavanja izložbe, odnosno Kosovom.

Rad "Kosovka devojka" je umetnički melanz u kojem se poigravate sa jednim od simbola nacionalne likovne umetnosti, a stavljate ga u izmenjeni kontekst društveno-političkih odnosa?

Moram priznati da sam odskora ušao u neku vrstu sukoba sa simbolima. Posmatrajući aktuelna društvena dešavanja, počev od verskih ratova i ostalih previranja po čitavom svetu, stekao sam utisak da su simboli ono što ljude deli jedne od drugih, stavljajući neki imaginarni logotip ili znak na bitniju poziciju u sistemu vrednosti u odnosu na drugo ljudsko biće. Naravno, krenuo sam sa čišćenjem sopstvenog dvorišta, tako da sam manje-više fokusiran na srpske teme kao što su crkva, država, novac, jezik, nacionalni simboli i slično. Uostalom, sam Isus je ljudima objašnjavao da "ne uzimaju sebi druge simbole sem Gospoda svoga", a on se, verujem, nalazi ponajviše u ljudima. Upravo zbog tog stava nisam imao moralni problem da se poigram sa jednim od najjačih nacionalnih simbola – "Kosovkom devojkom".

"Kosovka devojka" veoma direktno provocira i jednu i drugu stranu, surovo se poigravajući sa istorijskim i kulturnim stereotipima. Kakve ste reakcije želeli da postignete radom i, preciznije, čije? Početna ideja za intervenciju na ovoj slici nastala je iz razmišljanja o paralelnoj istoriji za koju verujem da Albanci trenutno prezentuju svojim novim generacijama. Čisto sumnjam da njihovi učitelji đacima u školi govore kako su oni, eto, uspešno proterali Srbe odatle, već to umotavaju u neku totalno drugu priču. To je strategija u preoblikovanju istorije koja je prisutna u svim vremenima na različitim prostorima. Nažalost, sama reč Kosovo u mojim ušima je sve manje sinonim za "srce" srpskog naroda, a sve više za nesrećno i nepravedno izgubljenu teritoriju sada naseljenu tuđinskim življem i za nacionalni problem s malo nade da pravedno bude rešen. U suštini, hteo sam da na sarkastičan način kod albanskih posmatrača isprovociram upravo tu spoznaju o modifikaciji istorije i tuđe kulturne baštine koju sistematski vrše, a sa druge strane, da kod Srba pokrenem preispitivanje verodostojnosti aktuelnih simbola u odnosu na surovo stanje stvari.

Često kombinujete pop kulturne simbole, pojave i umetnička dela, i stavljate ih u aktuelni srpski društveni politički kontekst, kao što ste crtane junake Volta Diznija postavili u šaljive kontekste srpskih opštih političkodruštvenih simbola (crkva, policija, žargonski i ulični simboli srpstva) u skulptoralnoj instalaciji "Snovi zaleđenog čoveka" izloženoj u Kulturnom centru Beograda u februaru ove godine. Kakva je percepcija publike, a kakva javnosti, i ima li uopšte interesovanja za takvu vrstu vizuelne umetnosti, budući da je scena i aktuelna situacija toliko devalvirana?

Da, savremenu srpsku umetničku scenu doživljavam kao neku zatvorenu opnu, jedva vidljivu za javnost, u kojoj konstantno ista grupa ljudi prati, posećuje i nagrađuje jedna druge, stvarajući sebi neku lažnu sliku o dinamici i progresu kojeg na globalnom planu gotovo da nema. Pri tom, slavina iz koje novac curi u sistem sve se više zatvara, tako da se većina stvari obavlja na mišiće, s nekim utopističkim verovanjem da će uskoro doći bolja vremena.

U uslovima društva spektakla i brze konzumacije, gde mediji radije prate izjave starleta i neobrazovanih političara nego značajne kulturne događaje, spontano sam se odlučio da u svoj umetnički izraz i interesnu sferu ubacim upravo te elemente kojima se taj sistem i najčešće koristi u komunikaciji sa širokim narodnim masama.

Generalno mi je bitno da moje izražavanje dopre do ljudi van te opne, tj. do onih kojima je savremena umetnost nepoznata teritorija. U tome sam prilično uspeo sa izložbom u KCB-u koja je bila solidno medijski praćena, a po svemu sudeći sada se sa Kosovkom devojkom ta ideja i ostvarila. Naravno, svestan sam mnoštva negativnih reakcija koje čačkanje po "nedodirljivom nacionalnom simbolu" sa sobom nosi, ali to je verovatno rizik s kojim sam morao da se suočim.

Društvene i politička situacija u Srbiji toliko je komična i apsurdna da često prevaziđe svaki oblik umetničke i vizuelne obrade i provokacije. Koliko umetnost uopšte može travestirati već izobličenu realnost?

Zaista, naša društvena realnost već odavno prevazilazi Monti Pajtonove skečeve ili Nadrealiste, što u velikoj meri postavlja visoke kriterijume za nekoga ko se odlučio da u svom izražavanju koristi humor i provokaciju kao bitne sastojke. Trudim se da u svom izrazu zaobiđem aforizam na prvu loptu, postavljajući posmatračima pitanje umesto da im iznosim neki jasan stav ili dajem odgovor.

Hoćete li nastaviti sa svojim radom u istom pravcu i da li će vam popularna kultura i dalje biti inspiracija za društvene poruke?

Verujem da ću nastaviti u pravcu angažovane umetnosti, nevezano za medij izražavanja, a izgleda

da bavljenje delimično političkim temama dolazi sa godinama , mada se nadam da ću uspeti ponekad i da ih zaobiđem.

Antrfile:

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

SLOŽENA RAZNOLIKOST

Autor: RADMILA STANKOVIĆ

Mirdita, dobar dan

Festival najboljih kulturnih produkata proizvedenih na Kosovu održan je ove godine drugi put, i reklo bi se da je znatno vidljiviji u odnosu na prošlogodišnji

PROTEKLIH DANA, OD 4. DO 8. JUNA, Beograđani su videli sve najbolje što je proizvedeno u Prištini – najbolji film, najbolju predstavu, najbolje likovne radove, čuli su jedan od najlepših glasova, dobili su prevod najbolje knjige, kako je to rekao književni kritičar Teofil Pančić. Suočili su se i sa najbolnijom temom – pričalo se o nestalim ljudima na Kosovu, Srbima i Albancima. Govorile su o tome aktivistkinje koje su godine svog rada posvetile ovom problemu – Fahrije Hoti, ispred Udruženja građana Majke Kruše, Nora Ahmetaj, izvršna direktorka Centra za istraživanje, dokumentaciju i objavljivanje iz Prištine, Nataša Kandić, izvršna direktorka Fonda za humanitarno pravo, a potresno je bilo čuti Oliveru Budimir, kao predstavnicu porodica žrtava. Tek posle tri i po godine traženja, našla je supruga Radeta Budimira, nestalog i ubijenog na Kosovu. Našla je telo bez glave i sahranila ga. Nije bilo teško složiti se da se taj proces evidentiranja žrtava mora nastaviti, jer se deset godina nije napravio pomak. Stoji se kod brojke od 1.606 nestalih lica. Ne treba zaboraviti da su povodom ovog skupa, tri srpska udruženja porodica nestalih i poginulih lica sa Kosova i Metohije protestovala zato što predstavnici ovih udruženja nisu pozvani na događaj. Protestno pismo je dostavljeno premijeru i predsedniku Srbije, ministru kulture, direktoru kancelarije za KiM, predsedniku Komisije za nestala lica. A Simo Spasić, predsednik Udruženja nestalih i kidnapovanih s Kosova, na otvaranju festivala, seo je mirno u prvi red držeći u rukama pano na kojem su bile fotografije ubijenih i nestalih na KiM. Ako se ima u vidu kako je deo medija u Beogradu reagovao na činjenicu da je Mirjana Karanović pre neku godinu prihvatila da igra u filmu Tri prozora i vešanje kosovskog reditelja Ise Ćosje, posle beogradske premijere ovog filma jasno je sa koliko je neznanja i predrasuda spočitavano ovoj glumici što igra Albanku. U ovoj potresnoj priči o silovanim ženama tokom rata na Kosovu, surovo se otkriva i naličje tog problema – kako prolazi silovana žena, kako ih (ne)prihvata kosovski mentalitet. Ovaj film je, inače, prošle godine bio kandidat Kosova za Oskara. Isa Cosja objašnjava da je to teška ljudska drama, teške, duboke rane: „Mi treba otvoreno da pričamo o tome, a ljudi nisu hteli da pričaju. Ni žene nisu pričale, jer su smatrale da je to sramota. A ja mislim da to nije sramota već nesreća. To je nesreća, pogotovu onima kojima se to dogodilo. Zato sam hteo da se otvorimo prema toj temi, da pomognemo tim ženama, da pričamo sa njima i da one pričaju o tome.“

VELIKI APLAUZ DOBILI SU IZVOĐAČI predstave Shopping and fucking Marka Rejvenhila u izvođenju Nacionalnog pozorišta Kosovo, bilo je prijatno upoznati pet, od ukupno šest umetnica, autorki izložbe Ja sam, koja je u Kući ljudskih prava u Ulici kneza Miloša trajala samo jedno veče! Ove zanimljive žene su do sada učestvovala na brojnim festivalima i zajedničko im je da su njih pet društveno angažovane. Blerta Suroi, inače supruga Vetona Suroija, prikazala je slike na keramici, što predstavlja jedinstvenu tehniku. Ako je neki događaj na ovoj petodnevnoj manifestaciji bio posebno očekivan, bila je to promocija knjige pisca i bivšeg političara Vetona Suroija Milijarder. O njoj su, u apsolutnim superlativima, govorili Latinka Perović, Borka Pavićević i Teofil Pančić. Na pitanje novinarkе NIN-a hoće li uskoro biti prevedena i njegova druga knjiga Zmijine noge, u ime izdavača Samizdat B92 Verana Maticića stigao je potvrđan odgovor. Naime, u drugoj knjizi Suroi govori o pregovorima u Rambujeu, o Hašimu Tačiju sa nadimkom Zmija, kao šarlatanu kome je američki pregovarač obećao da će, zato što je tako zgodan, snimiti film u Americi. Tako se smirio pa su razgovori mogli da se nastave. Festival Mirdita, dobar dan, održan je ove godine drugi put, i reklo bi se da je znatno vidljiviji u odnosu na prošlogodišnji. Pre svega, otvorio ga je Ivan Tasovac,

ministar kulture i informisanja u Vladi Srbije, podsetivši da je „u svakom duboko podeljenom društvu, sa svežim, nezaceljenim ranama, sasvim nemoguće zamisliti pomirenje – bez dijaloga različitih kultura. Kultura je tu da nam pomogne da prevaziđemo međusobno nerazumevanje, zato što kultura ne poznaje granice. Kultura je ta jedinstvena konstanta koja i pojedince i čitave zajednice osnažuje, menja i čini sposobnim ne samo da razumeju jedni druge, nego i da uživaju u složenoj raznolikosti ljudskog stvaralačkog izraza. Kroz kulturu svi mi razvijamo snažan osećaj pripadnosti ali i svest o izuzetnosti različitih tradicija, verovanja i pogleda na svet“.

Ne treba zaboraviti da je Briselski sporazum o normalizaciji odnosa na relaciji Beograd-Priština osnovni pokretač ovogodišnje akcije, rečju, u toku je Mesec Prištine u Beogradu, i sve je to postalo vidljivije. Međutim, mladi beogradski reditelj Andrej Nosov, koji je među prvima radio na zbližavanju pozorišnih umetnika i gostovao u Prištini, aktivno je pratio događaje na ovogodišnjem festivalu i na molbu da za NIN prokomentariše njihov značaj, kaže: „Laž je da je ovo institucionalna saradnja, jer ona to nije. Zapravo, to je samoobmanjivanje. Ti ljudi su ubeđeni da je to što je ministar Tasovac otvorio festival i to što se nešto odigralo u Narodnom pozorištu, promena. Ne verujem da je to promena, već samo korak koji valja pozdraviti. Velika promena će biti kada neko od pozorišta, neka od galerija, u svom godišnjem programu, kao svoj plan, kao svoju aktivnost, ne kao nevladin sektor, kao akciju posvećenih ludaka, budu imali za svoje goste umetnike koji dolaze sa tog područja. Ova vrsta ad hoc projektnog, evropskog, važnog segmenata našeg kulturnog života je dobra, ali ono što nije dobro i čega Vlada u svakom segmentu mora da se lišava je endžioizacija te saradnje Kosova i Srbije. Sa svojim bogatim iskustvom u tom sektoru, moram da kažem da se s vremena na vreme jave teme koje budu važne nekim međunarodnim donatorima, kao što je ova. To ne znači da bilo ko nameće tu temu, ona je potekla od nas. Problem nastaje kada naša vlada, po identičnom principu, krene da se bavi ovim pitanjem.“

NOSOV KAŽE I KAKO SVE OVO ŠTO SE danas događa nije nikakva posebna novina, pa stoga i ne prihvata to što je glumac i reditelj Miki Manojlović u više navrata izjavljivao kako je njegova predstava Romeo i Julija istorijska stvar:

„To, jednostavno, nije tačno jer ću vam navesti desetak raznih projekata od 2002. naovamo, koji to demantuju. Potom se govori o saradnji dvaju pozorišta, što ni u Beogradu ni u Prištini nije bila željena stvar. Tokom igranja Romea i Julije niste imali nijedan pristojan plakat na zgradi Narodnog pozorišta u Beogradu, a glumce u Prištini je dočekao nekakav transparent. Nema razloga da se lažemo ili da pod nove tepihe trpamo nešto što kao demistifikujemo. Ništa ne demistifikujemo, samo dajemo značaj nekim banalnim stvarima i nazivamo ih uspehom. Pa, da li ćemo se u 21. veku radovati što su se neki ljudi rukovali? Nije ljudskost rukovanje, već priznavanje onoga što su u naše ime neki drugi ljudi učinili nama. Ljudskost je da prevaziđete sebe, a ne da budete pristojni. I, ono što je najvažnije, ovakav festival mora biti politika Vlade, a ne da publika bude 50 aktivista u sali.“ Maja Stojanović, direktorka Građanskih inicijativa koje su jedan od organizatora ove manifestacije, kaže da bi bila srećna da imaju „toliko aktivista koliko ih je bilo ove godine na projekciji filma Tri prozora i vešanje, ali ih nemamo“. „Nadam se da će se za neku godinu na ovaj festival ići kao na festival francuskog filma, ili bilo koji drugi festival iz oblasti kulture i umetnosti. Mislim da bi Srbija i Kosovo trebalo jače da stanu iza ovog festivala. Bojim se da Briselski sporazum kao korak u normalizaciji odnosa na relaciji Beograd-Priština, zasad predstavlja samo prazne reči na papiru.“

Antrfile:

ZABRANJENA LJUBAV ALBANCA I SRPKINJE

Autor: NN

Ne mogu znati da li će biti političkih efekata. Ovo što radimo nije politički stav nego umetnička potreba, kaže reditelj komada Miki Manojlović

Posle dve godine priprema drama „Romeo i Julija“ u režiji Predraga Mikija Manojlovića, projekat koji okuplja srpske i albanske glumce, premijerno će biti izvedena 5. aprila u Narodnom pozorištu. Tekst Vilijama Šekspira izmešten je u sadašnjost.

„Romea i Julije“ ne bi bilo da nije pomoći s obe strane, što je ozbiljan pomak. Ne možemo živeti okruženi sami sobom. Komad govori o ljubavi, koju je lako postići, a teško održati, mržnji, koju je veoma lako postići i koja teško prelazi u ljubav i komunikaciju - kaže Manojlović, koji prvo izvođenje u Prištini najavljuje za 15. maj.

Čeka se Priština

Glumac i reditelj planirao je da, nakon što komad završi svoj pozorišni život, javnosti predstavi i dokumentarni film koji prati rad na predstavi.

- Kosovska i srpska elita su udaljene, što se ne može reći za pojedince. Voleo bih da elita pogleda komad. Hoće li biti političkih efekata, ja to ne mogu da znam. Mi nikoga ne učimo. Ovo što radimo nije naš politički stav nego umetnička potreba - rekao je Manojlović. Romea će igrati Alban Ukaj, a Juliju u alternaciji Milica Janevski i Jovana Gavrilović.

- Za reakcije iz Prištine moraćemo da sačekamo premijeru. Ne znam kako će biti prihvaćena. Ljudi koji prate pozorište prihvaćiće je u pozorišnim okvirima. Imali smo proces koji je trajao dugo - rekao je Ukaj:

Publika na sceni

- Mi nećemo s predstavom reći sve, već samo da je ljubav moguća. Ko ne veruje u to, neka proba da hoda na četiri noge umesto na dve.

U glumačkom ansamblu su i Mensur Sefciju, Nikola Rakočević, Armend Ismajli, Nebojša Glogovac, Goran Jevtić, Armend Baloku, Faris Beriša, Uliks Fehmiju, Edona Rešitaj, Nataša Tapušević, Anita Mančić i Arta Selimi. Predstava nastala u saradnji beogradske Radionice integracije i Ćendra multimedije iz Prištine igraće se samo četiri puta u Beogradu, a 162 gledaoca će biti na sceni zajedno s glumcima.

Antrfile:

GLOGOVAC NIJE LOŠ ČOVEK

U komadu će igrati i Nebojša Glogovac, a mladi albanski glumac nije krio oduševljenje što će raditi zajedno.

- Glogovca sam tek danas upoznao i mogu reći da nije loša osoba naglasio je Ukaj.

KAKO STOJE STVARI, IZ PRVE RUKE

Autor: L. V.

U Prištini otvorena izložba mladih umetnika iz Beograda

Priština, Beograd - U galeriji Fakulteta umetnosti u Prištini otvorena je za vikend izložba troje mladih umetnika iz Beograda koja će trajati do 11. septembra.

Umetnici Marko Stojanović, Ksenija Jovišević i Marko Crnobrnja su prvi put u Prištini u punoj galeriji mladih umetnika i studenata izložili svoje radove i u prisnom razgovoru sa publikom razmenjivali iskustva i ostvarivali kontakte i prijateljstva.

Marko Stojanović je predstavio sedam fotografija iz serije „Grad bilo koji“, koje su pre par nedelja izložene i u Beogradu.

- Prvi put sam u Prištini i na Kosovu, toj magičnoj reči koju smo čuli više puta nego sopstveno ime. Izložio sam lajtboks veličine metar sa metar i šest fotografija manjeg formata. To su male, interne scene iz urbanih sredina. Fotografije su takve da ne može da se nasluti iz kojih su gradova i zemalja, oslobođene geografskog mapiranja i nacionalizma. Mali intimni postupci ljudi i greške, njihova ponašanja u okviru tog komplikovanog sistema grada koje beležim i koje su mi zanimljive. Tema lajtboksa je izlog supermarketa u Negotinu. To je bila ogromna staklena površina koju je novi vlasnik posle oblepio fotografijama hrane. Ljudi su odreagovali na tu promenu tako što su počeli da je koriste kao oglasnu tablu. Bilo mi je zanimljivo šta oni poručuju. Imamo razne oglase, a pretežno umrlice. To logično može da se čita kao bela kuga koja je dominantna na istoku Srbije i generalno odseljavanje građana. Predstavio sam urušavanje infrastrukture koju smo imali, dečije igralište pored fabrike iz koje kulja dim, ogromne bilbordi koji nam zaklanjaju nebo... To su zabeleške teškog trenutka u kojem se naše i društvo uopšte nalazi - objašnjava za Danas Stojanović.

Ksenija Jovišević je publici predstavila radove sa četvrte godine fakulteta.

- Radovi se zovu „Strepnja i iščekivanje“ i predstavljaju simboliku predmeta i vrstu stanja koja se vezuju za date predmete, u ovom slučaju sat i telefon. Pravljenje arhetipa od predmeta i neka vrsta stavljanja u kontekst i izvlačenja iz konteksta - navodi Joviševićeva. Kako kaže, vratila bi se u Prištinu i ističe da je odmah prihvatila ponudu da izlaže, jer joj je bilo zanimljivo i egzotično da iz prve ruke vidi kako u Prištini stoje stvari.

Rad Marka Crnobrnje se sastoji iz dva objekta, jedan je crtež automobila na dasci i drugi je Biciklista.

- U pitanju su dva rada koja su povezana jer su vezana za sećanje na moje prve načine kretanja, a to su bicikla i kasnije želja da položimo ispit za vožnju. Automobil jugo nacrtan grafitom na drvetu je na neki način zajednička memorija. Zanimljivo mi je bilo da predstavim bivšu firmu koja je povezivala čitav region Jugodrvu u obliku rebus skulpture koja je čitljiva i neverbalna, a opet u svakom trenutku može biti aktuelna. To je objekat koji u meni, a možda i drugima, predstavlja emociju i sećanje na vremena koja su prošla - rekao je Crnobrnja.

Ova izložba je deo festivala Mesec Beograda u Prištini koji organizuju Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji i Liberalno demokratski centar iz Prištine. Program finansira Delegacija EU u Srbiji.

Antrfile:

BEOGRAD NAS JE LEPO PRIMIO, I PRIŠTINA ĆE

Autor: TATJANA NJEŽIĆ

GLUMCI ALBAN UKAJ, MILICA JANEVSKI I EDONA RESHITAJ ZA „BLIC“

BEOGRAD Srpski i albanski glumci su dvojezično, zajedničkim snagama kroz predstavu „Romeo i Julija“ stavili pod lupu srpsko-albansko pitanje danas. Četiri izvođenja čuvenog Šekspirovog dela u režiji Mikija Manojlovića na sceni Narodnog pozorišta Beograd pobudila su veliku pažnju. O predstavi i svojim viđenjima govore Alban Ukaj (Romeo), Milica Janevski (Julija) i Edona Reshitaj (g. Monteki).

POLITIČKI KONTEKST

Sad smo osetili predstavu, izleženi od pritiska premijere. I inače se ubrajam u one glumce koji imaju dozu skepse i sumnje u odnosu na premijere. Ono što smo mogli videti to je koliko je publika u Beogradu lepo primila predstavu, odlično reagovala... No, nisam ni sumnjao da će tako biti. Verujem u plemenitost pozorišta, dobre namere ljudi. Upitan za političku težinu predstave, Ukaj veli: To se ne može izbegavati. Koliko god se mi kao pozorišni tim trudili da sledimo Šekspira, teatarska umetnost ipak je koncept u kom je predstava rađena politički. Što se nas u ansamblu tiče, bilo je i plodonosno i radosno raditi zajedno. U javnosti je, očigledno, veće interesovanje za politički značaj, više se o tome govori nego o umetničkom domenu, ali mi ne možemo da utičemo na to. Alban Ukaj je rođen 1980. u Prištini, gde je i odrastao i počeo studije glume koje je završio u Sarajevu gde je kasnije, kao i na Kosovu, ostvari niz izvrsnih uloga.

SARAJEVO

Govoreći o ličnom odnosu prema predstavi, konceptu, aktuelnom političkom momentu, Alban Ukaj veli:

Za razliku od većine svojih kolega, ja sam imao priliku da dosta putujem, a samim tim i sagledavam stvari iz više uglova. Sarajevo je grad u kome čovek dobije injekciju protiv nacionalizma, grad u kome su ljudi, uprkos godinama ratnog pakla, uspeli sačuvati duh. Prošao sam u životu kroz šta sam prošao i zdrav razum sačuvao zahvaljujući ljudima iz Sarajeva. Na pitanje o očekivanjima u odnosu na prištinsku premijeru 15. maja, poznati glumac kaže:

PITANJE OPROSTA

Kad se iskreno sa scene dajemo, a to je u ovoj predstavi nesumnjivo, onda ispred nas sede ljudi, a ne nacije. Mislim da ima više ljudi koji navijaju za ljubav nego za mržnju, a i oni koji su krenuli putem mržnje u stvari traže ljubav. Ne sumnjam da će prištinska publika razumeti naše traženje ljubavi. Kontekstualno gledano, ne ulazim u pitanje oprosta, ono je posebna tema, nego da se prekine lanac mržnje za generacije koje dolaze. U ulozi Julije publika Narodnog pozorišta Beograd gledala je glumicu somborskog pozorišta Milicu Janevski koja o svojim utiscima kaže:

Ova predstava je vrlo značajna po više osnova; po prilici da se međusobno upoznamo i zbližimo, da naučimo puno toga, po činjenici da je za glumca velika stvar da dobije priliku da igra u ovom komadu. Što se procesa rada tiče, bio je intenzivan i bogat lepim momentima. Premijera je zaista dobro prošla, reprize još bolje. Društvena i politička težina je nesumnjivo prisutna, ali ja mislim da je Šekspir veći od toga. Naš motiv i cilj je bio da predstavom preispitujemo ljubav i mržnju, najmanje smo se bavili dnevopolitičkim stvarima.

PROBILI SMO ZID

Igrajući gospođu Monteki, vrlo interesantnu ulogu ostvarila je perspektivna glumica rođena u Prizrenu Edona Reshitaj, koja je popularnost stekla ulogama i u predstavama i u serijama. Edita takođe ističe da je „predstava važna“ i dodaje:

Možda smo čak probili taj neki zid. Naravno, moje kolege sa Kosova i ja smo veoma bliske jer smo i

ranije radili jedni s drugima, ali kad smo došli ovde, imali smo isti takav odnos sa ovdašnjim glumcima.

Antrfile:

Elektronska arhiva **MEDIJSKE DOKUMENTACIJE** ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

SPORAN TERMIN "ROMEA I JULIJE"

Autor: V. STRUGAR

DA LI ĆE PREMIJERA ŠEKSPIROVOG KOMADA BITI IZVEDENA 5. APRILA U BEOGRADSKOM NARODNOM POZORIŠTU

Manojlović najavio ovaj srpsko-albanski projekat pre godinu dana

HOĆE li srpsko-albanska predstava "Romeo i Julija" u režiji Mikija Manojlovića premijerno biti izvedena 5. aprila u Narodnom pozorištu u Beogradu, pitanje je koje još čeka zvaničan odgovor. Iako se u medijima pojavila informacija da su na koordinacionom sastanku pozorišta, utvrđeni datum i mesto izvođenja poznatog Šekspirovog komada (pa i tri reprize, 8. i 9. aprila) - svaki pokušaj našeg lista da neko, institucionalno ili individualno, stane iza ove informacije, naišla je na zid ćutanja ili samo neformalnu potvrdu...

Projekat "Romeo i Julija" je rađen u saradnji "Radionice integracije" iz Beograda i Ljendra multimedia iz Prištine, pa je adresa "Integracija" bila jedna od prvih na koju smo se još prekjuče mejlom obratili. Ali, do zaključenja ovog broja nije stigao odgovor. Zbunjuje činjenica da na njihovom sajtu ne postoji nikakva vest, ne samo o premijernom izvođenju nego ni o radu na predstavi (mada se probe uveliko odvijaju na njihovoj sceni), a ništa "pričljiviji" nisu bili ni u Narodnom pozorištu.

Da podsetimo, projekat je najavljen još pre godinu dana (u aprilu 2014) na konferenciji za novinare na kojoj su govorili glumac Miki Manojlović (čijem "Romeu i Juliji" je u "Integracijama" prethodila i vrlo uspešna režija predstave "Dok nas smrt ne razdvoji"), albanski dramski autor Jeton Neziraj, kao i glumci iz predstave. Manojlović je tada rekao da se radi o staroj ideji poznatog makedonskog reditelja LJubiše Georgijevskog (koju zbog ulaska u politiku nije realizovao) i zato je naš poznati umetnik poželeo da je ostvari sa glumcima iz dve sredine. Tim povodom, Manojlović je istakao da se za rad na predstavi prijavio čak sedamdeset jedan umetnik (iz Prištine, Peći, severne i južne Kosovske Mitrovice, Skoplja), a da će kompletna podela sa 22 lica biti naknadno utvrđena. Izvesno je bilo da će se "Romeo i Julija" igrati na srpskom i albanskom (kao i na engleskom), da će komad biti smešten u današnje vreme i da su teme "mržnja, ljubav i jezik kao most, zid, prepreka i mogućnost komunikacije"... Neziraj je tada na konferenciji izrazio zadovoljstvo što je ideja u Prištini naišla na veliko interesovanje i pozitivan pristup, pre svega zbog Manojlovića koji je tamo veoma cenjen i dodao da očekuje da će njegova predstava biti "umetničko delo, ali i da će ljudi u njoj naći politički kontekst".

Kako nezvanično saznajemo, Ministarstvo kulture i informisanja Srbije je podržalo (i finansijski) ovaj projekat. Nedavno je na dve adrese (Upravnog odbora i v. d. upravnika Narodnog pozorišta) uputilo i zahtev za pronalaženje termina na Velikoj sceni za poslednje probe i prva izvođenja "Romea i Julije". "Novosti" su se juče obratile i na adresu Ministarstva tražeći potvrdu svih ovih činjenica, ali je zvaničan odgovor - izostao.

Da konačni dogovor još nije postignut potvrđuje i sajt Narodnog pozorišta, na kojem je najavljen sasvim drugi program za prve aprilske dane. U nacionalnom teatru pominju da su se našli u problemu zbog samih termina i zahteva da oslobode Veliku scenu (koju u inače zgusnutom rasporedu dele Opera, Drama i Balet) i da će se o svemu konkretnije znati u danima koji dolaze.

Antrfile:

PODELA

U PODELI "Romea i Julije" su mnoga poznata (i nama manje poznata) glumačka imena: Anita Mančić, Nebojša Glogovac, Uliks Fehmiu, Alban Ukaj, Edona Rešetalj, Milica Janevski, Jovana Gavrilović, Nikola Rakočević, Mesur Safićiu, Nataša Tapušević, Arta Selimi, Goran Jevtić...

REPERTOAR

NA sajtu Narodnog pozorišta, od 5. do 9. aprila, juče je bio istaknut (zasad) planiran repertoar Velike scene: Finalni izbor "Mis turizma Srbije", gostovanje Šabačkog pozorišta s predstavom "Postmoderni kabare dobrog vojnika Švejka", balet "Žizela", opera "Don Karlos" i balet "Portret Dorijana Greja".

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

UMETNICI SU GLAS OBIČNIH LJUDI

Autor: IVANA MATIJEVIĆ

Isa Ćosja, reditelj sa Kosova, čijim filmom večeras počinje festival „Miredita, dobar dan!“ posvećen uspomeni na Bekima Fehmijua

Filmom Ise Ćosje „Tri prozora i vešanje“, inače prošlogodišnjim (i prvi put u istoriji) kosovskim kandidatom za Oskara, počinje večeras drugi festival „Miredita, dobar dan!“ posvećen uspomeni na velikog glumca Bekima Fehmijua. Fehmiju se, naime, i rodio i umro u junu i to je bio povod organizatorima festivala da ovu manifestaciju vežu za prvi letnji mesec. Razlozi, pak, za njeno organizovanje mnogo su dublji i, mada se čini da ih je izlišno nabrajati, nije zgoreg podsetiti se da zapravo, iako već dugo postoje jedna kraj druge, kultura koja dolazi iz Prištine ne poznaje onu iz Beograda i obrnuto. Svaka saradnja proglašava se bezmalo istorijskom (što u svetlu načelno loših odnosa Beograda i Prištine i nije čudno), tu i tamo tek poneki događaj van ključnih institucija kulture probija se sa jedne na drugu stranu, dok ono što je mejnstrim, paradoksalno naizgled, ostaje van spoznaje publike sa obe strane. Sa Ćosjom, rediteljem još iz vremena bivše Jugoslavije (njegov film „Proka“ osvojio je pulsku Zlatnu arenu), razgovaramo o frazi da kultura prevazilazi granice, o nekadašnjoj zajedničkoj zemlji i šta ona znači danas, posebno mlađim naraštajima, o do kraja zaoštrenom odnosu Beograda i Prištine i kako ga makar vratiti na staro, ako ne popraviti.

I Ovo je pitanje, slutim, preteško za jedan intervju, ali, ipak - zašto nije bilo dovoljno nazvati nekom „Dobar dan“ ili „Mirdita“ i nastaviti zajednički život, već tih tako običnih, a važnih i lepih reči treba da se iznova prisetimo da bismo uopšte postojali jedni kraj drugih.

- Ne samo da se iznova prisetimo, nego je elementarna odlika susedstva bar poželeti „dobar dan“ ili „mirdita“ jedni drugima. Druga stvar koju treba svi da znaju je činjenica da je „dobar dan“ / „mirdita“ jedini mogući nastavak življenja na ovim prostorima. Živeli smo jedni kraj drugih dosta dugo i logično bi bilo nastaviti. Ostalo je toliko zajedničkog da je skoro nemoguće izbiti suživot.

I Zašto nisu uvaženi glasovi i životi poput onoga Bekima Fehmijua, čijoj je uspomeni posvećen festival „Miredita - Dobar dan“, već su nadvladali oni nerazumni, nekulturni, ratoborni urlici?

- Ipak ja verujem da su nekulturni, nerazumni glasovi, kako ih vi nazivate, u zadnje vreme malo izbledeli. Bar u kulturi. Oni mogu biti glasnjiji za sada jer je deo našeg društva u principu nastrojen više ka tim glasovima nego onima koji pozivaju na razum. Ja smatram da umetnici kao Manojlović, Karanovička i drugi, znače mnogo i za srpsku i za albansku kulturu. Kad su oni prisutni u Prištini, niko ne pita odakle dolaze ili kojoj naciji pripadaju. Oni su dokazali da pripadaju svetu stvaranja, svetu kulture. I svi se ponašaju sa istim ako ne i većim poštovanjem nego u Beogradu prema njima. Uostalom kao i prema Bekimu nekada u Beogradu. On je bio i ostao jedna od najvažnijih ličnosti filma ovde. Na to smo ponosni svi mi koji se bavimo kulturom i kulturnom komunikacijom. Veze su ono što radimo mi u kulturi bilo zajedno, bilo pojedinačno. Sada ponovo imamo dobrih primera saradnje na filmu i u pozorištu. To me raduje. To su za mene dokazi. Jači nego ratoborni urlici. Neka mi čujemo i slušamo budućnost putem kulture. Niko meni nije osporavao saradnju sa Mirjanom ili Mikijem, recimo. Niti će moći. E, u tome treba tražiti ustaljeni „dobar dan“ - „mirdita“.

I Da li je zapravo bilo neophodno, kao što će se to sada odigravati u Beogradu dok se u njemu bude predstavljala Priština celih mesec dana, neprestano upućivati na kulturu, pa ako hoćete, i tradiciju u onom lepše mišljenom smislu reči, jednih i drugih?

- Jeste neophodno i veoma važno. Treba Priština da bude predstavljena Beograđanima a i Beograd Prištini. Treba videti kako umetnici razmišljaju o svim važnim životnim problemima i ovde i u Prištini. Umetnici predstavljaju glas običnih ljudi. Onih najiskrenijih i najbitnijih. Meni su važna ta razmišljanja. U tim susretima će se sresti obični ljudi koji putem artefacta upućuju na istinske probleme. Snažno treba podržavati te susrete. Oni su ti pravi razgovori i pregovori a ne političke smicalice i urlici.

I S druge strane, nisu li upravo ovdašnja tradicionalistički postavljena društva na Balkanu uzrok

tragedija iznova i iznova? Tako nešto vidimo zapravo u priči vašeg filma koja se odigrava u patrijarhalnoj, zatvorenoj i ženi nenaklonjenoj zajednici?

- Pa mi znamo da je balkanski mentalitet ponekad surov, beskrajno surov a ponekad primamljiv. Taj mentalitet ponekad liči na mašinu za pravljenje mržnje, što je uvek nusprodukt i osnova za tu tragediju iznova, kao što vi kažete. Tom mentalitetu pripada starija generacija koja ima veoma snažan uticaj i na nadolazeće generacije. Neće biti lako da se to promeni. No ako se ne promeni, ne treba tražiti krivce drugde osim u nama samima. Treba istupiti jasno, samokritično, iskreno. Tretirati jasno probleme. Ukazati na negativnosti. To rade svugde pravi umetnici. Ako ne oni, ko onda? Kod nas Balkanaca ukazivanje na sopstvene slabosti ponekad je riskantno. Za lokalnu reputaciju i drugo...

I Poetičan i začudan naslov - „Tri prozora i vešanje“ - da li i on sugerise zatvorenost, sredinu koja iza četiri zida krije tajne, a radoznalo gleda kroz (tuđi) prozor i najavljuje da će nešto što ne treba da bude skriveno, kada se otkrije, kulminirati u tragičnu završnicu?

- Ti prozori su jedina moguća komunikacija ali i prostor kroz koji mi gledamo sudbine tih likova. Jako mali prostor za jako velike ljudske tragedije. Takve tragedije se mogu desiti svugde i svakome no, kako ćemo se mi postaviti prema tim ljudima odgovor je na pitanje da li mi produbljujemo te tragedije. E to je ono o čemu ja želim da pričam u mom filmu - mi podržavamo te nebrojene nesreće podržavajući načelo „sramote“ iz tradicije. Nije sramota ako se nekome desi zlo, nego je sramota smatrati nesreću sramotom. To je pitanje koje ja postavljam svima - da li da mi stalno osuđujemo ili pak da rešavamo probleme. U društvu te iskrivljene projekcije, ljudska sudbina postaje najnevažnija stvar na svetu.

I Film će, mislim, odlično razumeti ovdašnja publika. Ipak, koliko nam zaista sedma i umetnost i kultura uopšte mogu pomoći u pravazilaženju novouspostavljenih granica?

- Pa ja mislim da je to za sada jedna dobra mogućnost, hteli mi to ili ne. Film i uopšte umetnost bar mogu ukazati na istinske probleme. Ne očekujem da će to uraditi politika. Film i umetnost mogu dosta uticati i na prevazilaženje problema. Sretao sam po festivalima reditelje iz Srbije. Pričali smo veoma otvoreno i veoma ljubazno o svemu. Ne postoji ništa o čemu se ne može pričati. Ako se istinski bavi problemima sredine u kojoj živimo, film onda ima veoma jak uticaj na promenu mentaliteta. Osećam da ljudi hoće istinu. Ne prolaze ni himnizacija ni folklorizam ako se radi o tvom opstanku. Socijalne probleme, korupciju, nezaposlenost i sve ostalo neće ispeglati ni tradicija ni himnizacija samoga sebe. Budimo samokritični putem svojih dela. Deo publike će to shvatiti... Neko se može osvestiti i na ovakav način. U stvari, mi stvaramo film da bismo preneli neke poruke. A naše poruke su veoma jasne. Ko hoće da ih shvati, shvatiće ih.

I Vi ste neko ko ima iskustvo nekadašnje zajedničke zemlje i još uvek kontakte u njoj, pa nije neobično da u filmu zaigra Mirjana Karanović ili neko drugi sa prostora bivše Jugoslavije. Kako je sa mlađim naraštajima, znači li njima u kulturološkom smislu taj prostor išta više od one druge, čak neprijateljske strane?

- Ja mislim da su oni tolerantniji u razmatranju mogućnosti za saradnju i to je dobro. Evo predstave Manojlovića... Pa svi koji su stvorili tu predstavu osećaju zajedničku pripadnost. Nisu samo Albanci ili samo Srbi u predstavi, nego su umetnici jedne predstave. Raditi sa Manojlovićem bila bi čast bilo kog umetnika na Balkanu ili raditi, recimo, sa Mirjanom Karanović. Oni su veliki umetnici i veliki ljudi. Treba li nekog da bude briga što je Mirjana Srpkinja kad je čast imati je u ekipi. Ja bih voleo da ona bude prisutnija na filmu i u Makedoniji, Bosni, Hrvatskoj... Takav profesionalac je dragocen i za delo i za generacije koji treba da uče od nje. Ko smatra da su Miki, Isa, Mirjana i drugi koji saraduju neprijateljske strane, ne verujem da mu je mesto u stvaranju. Mi pripadamo istoj strani: filmu, pozorištu, umetnosti.

I Najzad, da li je dovoljno uporediti nas sa Montekijima i Kapuletima i našu mržnju okriviti za tragičan kraj naše dece. Odnosno, hoće li njihova eventualna ljubav ikada prevazići našu mržnju ili će kraj iznova i iznova biti tragičan i - zašto?

- Po prirodi nisam pesimista. Mržnja je u neku ruku odlika nastranosti, a Montekiji i Kapuleti pripadaju jednom drugom veku. Neka tamo ostanu... Vjerujem u bolje. Mislim da svi ljudi dobre volje veruju u to... Ako ne, onda je verovanje u ponovnu tragediju nedostatak ljudskosti, humanosti... Mi treba sve da učinimo da ne ostavljamo zavete mržnje mladim naraštajima.

Antrfile:

Mentalitet različit od onoga u Albaniji

Prema rečima producenta filma „Tri prozora i vešanje“ Škumbina Istrefija, filmska koprodukcija sa državama

bivše SFRJ za Kosovo će biti teže izvodljiva zbog jezika.

- Starije generacije razumeju srpski jezik, a mlađi ne. Kod nas postoje i poteškoće u saradnji sa Albanijom, jer iako govorimo istim jezikom, imamo različit mentalitet, budući da su oni proveli 50 godina pod strogom diktaturom. Mi smo mentalitetom bliži svojim nekadašnjim sunarodnicima. Ali, ako je projekat dobar, mislim da sve prepreke mogu da se prevaziđu - kaže Isterefi. M. K.

Kao kada neko prvi skoči u vodu

- Svesna sam da moć kulture u trenutku kada dolazi nije velika, ali to je kao kada neko prvi skoči u vodu. Ostali i dalje razmišljaju jer je hladno, ali nađe se još neko ko to ponovi. Vrlo brzo počnu svi da uskaču i onda to postane normalno. Tako je bilo sa Bosnom. U početku je bila neka dreka zbog mog učešća u filmovima u BiH, a onda je i to ljudima dosadilo. Sada više koprodukcije TV serija, filmova, predstava nisu incident. Tako će biti i sa Kosovom - kaže Mirjana Karanović, koja igra jednu od uloga u filmu „Tri prozora i vešanje“, dodajući da se uvek vodi kvalitetom kada učestvuje u angažovanim filmovima, te da ne želi da bude deo nečega što je propaganda i što ima neki drugi cilj, a ne umetnički. M. K.

Kulturna saradnja i nestali

Deo programa drugog festivala „Miredita, dobar dan!“, pored srpske premijere filma „Tri prozora i vešanje“, čini i projekcija nagrađivanih kratkih filmova, gde će publika moći da se upozna sa novim autorima kosovske kinematografije. U narednih pet dana biće izvedena i predstava „Shopping and Fucking“ Nacionalnog pozorišta Kosovo, kao i dečija predstava „Cirkus“; biće organizovana i promocija knjige Vetona Suroja „Milijarder“, a koncert će održati kosovska umetnica Edone Rešitaj, koju je beogradska publika imala prilike da vidi u predstavi „Romeo i Julija“ u produkciji Radionice integracija i Čendra Multimedije iz Prištine, kao gospođu Monteki, gde se predstavila i kao odlična pevačica. Važan deo festivala čine i debate posvećene kulturnoj saradnji Srbije i Kosova, ali i nestalima tokom konflikta na Kosovu, što, iako se tiče brojnih ljudi na ovim prostorima, nije bila jedna od tema Briselskog sporazuma. M. K.

[Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti \(kopirati, replicirati ili pretraživati\) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.](#)

SVI SU RAZUMELI SRPSKI

Autor: TATJANA NJEŽIĆ

ANITA MANČIĆ, BRANKA PETRIĆ I MIKI MANOJLOVIĆ O PRIŠTINI

BEOGRAD Predstava „Romeo i Julija” Vilijama Šekspira u režiji Mikija Manojlovića odigrana je pred prepunom salom Narodnog pozorišta u Prištini 15. maja premijerno, i potom tri puta reprizno. Izbegavam da javno dajem ocene za predstave u kojima igram, ali ovo je zaista bio veliki uspeh - kaže Anita Mančić, jedna od protagonistkinja predstave u kojoj se replike izgovaraju i na srpskom i na albanskom, i dodaje:

Publika je svake večeri s velikim ushićenjem pratila izvođenje. Svi su razumeli sve. Na mene je poseban utisak ostavilo drugo veče, drugo izvođenje kada je tokom predstave došlo do tehničkih smetnji i nestalo je struje. Samo smo za tren zastali, a onda je publika svetlima mobilnih telefona osvetlila scenu i mi smo nastavili da igramo. To je, naravno, rezultiralo i čudesnom energijom. Fascinantan trenutak. Uz odlično osvetljenje! Upitana za politički kontekst, Mančićeva kaže:

To je predstava u kojoj bez sumnje dominira umetnost iako postoji taj politički bekgrund. Nemam utisak, nisam primetila da je iko potencirao vanpozorišne političke konotacije. Bile su to večeri dobrih vibracija - veli Anita, i dodaje da je u publici bilo i troje ljudi iz Gračanice. Beogradska premijera predstave bila je u aprilu u Narodnom pozorištu Beograd, a glumica Branka Petrić koja je sedela u publici na obe premijere veli:

Prištinska premijera, da tako kažemo, imala je dodatak na uzbuđenje u odnosu na beogradsku. I sva ostala izvođenja su bila izuzetna. Tražila se karta više. Na drugom izvođenju koje sam gledala sedela sam na stepeništu. Ne žalim se, naravno, samo kažem slikovitosti radi. Reakcije publike su bile veoma žive, zdušne... Vrlo su bile lepe, prijatne, pune smeha i te večere, odnosno posete restoranima posle izvođenja. Bilo je puno stranih medija, tamošnjih takođe.

U ovoj nesvakidašnjoj postavci čuvenog Šekspirovog dela igraju beogradski i prištinski glumci među kojima su Alban Ukaj, Jovana Gavrilović, Mensur Safciu, Nikola Rakočević, Armend Ismajli, Nebojša Glogovac, Goran Jevtić, Armend Baloku, Faris Beriša, Edona Rešitaj, Uliks Fehmiu, Nataša Tapušковиć, Anita Mančić, Arta Selimi.

Predstava je primljena fantastično - kaže Miki Manojlović, i dodaje: - Čestitali su mi posle, i obraćali su mi se mnogi ljudi govoreći na jeziku koji razumem. Mislim da je veoma važno što smo uradili ovu predstavu, što smo je igrali na scenama Narodnog pozorišta u Beogradu i Prištini. Ovoga puta ni teoretski nismo mogli ići u druga mesta (nije bilo vremena, novca, organizacijski problemi...) ali ćemo ići. U političkom smislu dogodio se samo jedan sitan incident. Jedan čovek je napravio neki kao performans; između dve stolice razvukao je oko 15 metara dugačak kao transparent na kome je pisalo, kako su mi preveli, nešto u stilu da Srbi nisu tu dobrodošli. I to je vrlo brzo sklonjeno. Nije mi bilo prijatno, ali s jedne strane to doživljam kao sferu pojedinačnih sloboda a, s druge, ni meni niti bilo kome drugom to nije pomutilo sveukupni utisak i ushićenje.

Antrfile:

TURNEJA

Po rečima Mikija Manojlovića, predstava će na jesen gostovati u LEPOSAVIĆU, Đakovici, a zatim će ići i po drugim mestima na Kosovu. Takođe, gledaće je publika u MAKEDONIJI, Albaniji, Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i u Austriji, Italiji, Mađarskoj, Bugarskoj, zatim u Nemačkoj, Francuskoj, ENGLESKOJ.

VOLEO BIH DA NAS SA ZVEZDA VIDE BEKIM FEHMU I FARUK BEGOLI

Autor: BORKA G. TREBJEŠANIN

INTERVJU: Predrag Miki Manojlović, reditelj predstave „Romeo i Julija“

Javni govor umetnika može da dovede do toga da na izborima neka stranka izgubi. To se godinama potcenjivalo kod nas i zato su uz ostale poznate razloge prethodni izbori bili onako glatko izgubljeni

Šekspirova tragedija „Romeo i Julija“ u režiji Predraga Mikija Manojlovića biće premijerno izvedena večeras na velikoj sceni Narodnog pozorišta u Beogradu, u produkciji „Radionice Integracije“ i Čendra Multimedije iz Prištine. U ovoj dvojezičnoj predstavi o ljubavi, mržnji i komunikaciji igraju: Mensur Safćiju, Nikola Rakočević, Armend Ismajli, Nebojša Glogovac, Alban Ukaj, Goran Jevtić, Armend Baloku, Faris Beriša, Uliks Fehmiu, Edona Rešitaj, Nataša Tapušević, Milica Janevski u alternaciji sa Jovanom Gavrilović, Anita Mančić i Arta Selimi. Scenograf je Branko Hojnik, kostimograf Zora Mojsilović Popović, kompozitor Vladimir Pejковиć, dramaturg Olga Dimitrijević +, koreograf Sonja Vukićević.

„Romeo i Julija“ je predstava o ljubavi, mržnji i komunikaciji sa refleksijom na život danas. Zašto nam je ovo i ovakvo čitanje najpoznatijeg Šekspirovog komada danas potrebno? U čemu je veličina ove dugovečne tragedije?

U toj paklenoj mašini, u misteriji koja se zove čovek. Ima jako mnogo zla, što naš svet nosi u raznim oblicima i vidovima. Ono što je dobro, teže se kod čoveka iskazuje. „Romeo i Julija“ su idealan komad ako govorimo o ljubavi. Mi istražujemo zlo za koje Šekspir u „Kralju Liru“ kaže da čovek obično za sve svoje nedaće okrivljuje druge, krivi sudbinu, raspored zvezda, a nikada sebe. Mi smo ono što jesmo i to je suština ovog projekta, koji je započet 23. septembra 2013. godine kad sam obavio prvi i odlučujući razgovor u ovoj zemlji. I tada je sve krenulo.

Onda je došao pisac Jeton Neziraj. Posle smo išli u Prištinu, upoznali kvalitet tih ljudi sa kojima smo počeli da razmenjujemo energiju i ideje. Napravili smo ovaj tim i radeći bez ikakvog preterivanja, nepotrebno, sladunjavog grljenja, postali smo kreativni prijatelji. Svako od nas voli svoju naciju i ne dovodi njen integritet u pitanje, ali poštuje i tuđu. Ova grupa, 15 glumaca sa svim saradnicima je imala veoma složen, lep istraživački period. Stvorena je dosledna predstava, jasne estetike, predstava čistog pozorišnog jezika i teatarskog dometa.

„Romeo i Julija“ tvrdite, nisu politička izjava, već umetnička poruka. Hoće li ova predstava biti uspešnija od Briselskih pregovora? Kako u tom kontekstu posmatrate odnos kulture i politike danas? Intelektualci, kultura, kreativci nikada nisu u potpunosti u skladu sa politikom. To je prirodni odnos i kulturna elita je često protiv trenutne politike, i vlast može da dovede u pitanje. U dužim periodima lošeg vršenja vlasti kreativni ljudi mogu da dovedu do promene raspoloženja dobrog dela javnosti. Umetnici su malobrojni ali i vrlo uticajni. Njihov javni govor, upozorenja, utemeljena kritičnost su uticajni. Njihov glas nije usamljen. Taj glas čuje porodica, prijatelji i misleći deo našeg društva koji nikako nije mali. Tako da javni govor intelektualaca, umetnika, može da dovede do toga da na izborima neka stranka izgubi. To se godinama potcenjivalo kod nas, i zato su uz ostale poznate razloge prethodni izbori bili onako glatko izgubljeni. Ponavljao sam više puta: ne potcenjujte glas kreativnog, mislećeg sveta države Srbije. Umetnost i politika skoro uvek dovode jedno drugo u pitanje.

Međutim ova predstava ne bi mogla da se dogodi na ovom i ovakvom nivou bez razumevanja i podrške političkih autoriteta Srbije i Prištine. I došli smo na tačku gde povodom ovog projekta imamo pozitivan odnos, podršku, u kojem je grad Beograd omogućio da u „Radionici Inegracije“

možemo na miru da radimo i da potpuno spremni pređemo u Narodno pozorište u Beogradu. Ministarstvo kulture od početka je prepoznalo značaj ovog projekta. Došlo je do ozbiljnog pomaka na kulturnoj sceni regiona. To je pružena ruka drugoj strani koja je takođe razumela ovaj projekat koji će imati premijeru i na Kosovu. U suprotnom mi bismo napravili predstavu, ali ona ne bi bila tu gde jeste, tamo gde joj je i mesto: u nacionalnom pozorištu.

Zašto ste insistirali da predstava bude premijerno izvedena upravo u Narodnom pozorištu u Beogradu?

Zato što je Narodno pozorište simbol srpske pameti, srpske kulture. To pozorište je gradio Mihailo Obrenović, i drugi naravno. Za to pozorište su naši preci izdvajali novac, davali donacije jer je to bila nacionalna, široka ideja. Nacionalne ideje su uvek najbolje kada su široke i kada uključuju rast svoje nacije, načinom razmene sa drugima jer ne možete živeti zatvoreni sami sa sobom. Niko ne može da živi sam za sebe. Naša nacionalna kuća je mesto gde može da se pokaže da su beogradski, srpski i kosovski pametni ljudi uspeli da zajedno urade nešto što pre toga niko nije ni pokušavao. Nacionalni teatar je pravo mesto koje pokazuje širinu ovoga grada i ovoga pozorišta, ove vlade, ma koliko će onaj ko čita ovaj intervju reći: vidi ovog Manojlovića kako hvali Vučića. Dakle, to je pravo mesto za ovako veliki pomak izuzetnog kulturnog događaja.

U predstavi koja se igra na srpskom i albanskom jeziku okupili ste glumačku ekipu koju čine glumci iz Beograda i Prištine. Kako ste sklapali podelu? Na kakve ste komentare nailazili prikom pripreme predstave?

Nema nijednog filma, predstave, pozorišta bez odličnih glumaca. U životu sam se nagledao rđavih reditelja. „Romea i Juliju“ nisam uzeo iz dosade da radim, iz dosade gledanja predstava loših reditelja. Moje ideje, koncept i motivi su jasni. U našoj predstavi su oni koji duboko razumeju pitanja koja otvara Šekspir, ali ideju, koncept ovoga projekta su uradili pametni, daroviti i kuražni ljudi koji imaju svoja imena i prezimena i svoje karijere koje uopšte nisu za potcenjivanje ovde u Beogradu i šire.

A sa kosovske strane imate Mensura Safčiju, Armenda Ismajlija, Edonu Rešitaj, Artu Selimi i naravno Albana Ukaja koji igra Romea. Ukaj je rođen u Prištini, a diplomirao glumu u Sarajevu, inače je studije počeo u klasi Faruka Begolija koji nažalost nije više sa nama. I tamo u programu sam napisao nekoliko intimnih reči na tu temu, za koje smatram da im je mesto u programu za premijeru, na temu: zvezda i ljudi. Lepo je kada se kaže: kad neko umre nova zvezda na nebu zasvetli. Šekspir govori o zvezdama, naravno on se igra sa svim i svačim, i sve dovodi u pitanje. Napisao je da ako nas vide sa zvezda da će biti veoma zadovoljni. Kada bi Faruk mogao da nas vidi bio bi sigurno zadovoljan da posmatra svoje studente i nas sa kojima je dugo bio prijatelj. I čitavu veliku glumačku jedinstvenu porodicu kako radi danas posle svega i koja je stvorila ovo. Ili Bekim Fehmiu ako nas vidi, ili moji roditelji koji su me naučili svemu dobrom. I na tom našem pojedinačnom putu do zvezda, do odlaska, ovaj projekat je veliko iskustvo.

Priča o dve zavađene porodice događa se u Veroni, ali u vašem čitanju je smeštena u današnje vreme. Na šta upozorava sudbina Romea i Julije i obostrana mržnja njihovih porodica?

Rad na ta dva jezika je bio jako zanimljiv, kako se oni razumeju, kako se prepliću. Kada se ne razumeju, kada su u skladu, kada u sukobu, kada blizu, a kada daleko. Ova priča jeste u Veroni, ali pogledajte svet. Sever i jug, severnu Italiju, Belgiju, Irsku, Škotsku, Englesku, Vels, Južnu Ameriku, Severnu Ameriku... Pogledajte šta se tamo događa. Pogledajte Bliski i Daleki Istok, Ukrajinu, gde god pogledate vi vidite to. Dakle, ova priča je univerzalna. Kada je Šekspir napisao ovo delo? A tako zvoni na uzbunu, danas podjednako jako kao i onda. Naša predstava nije naša lokalna priča i u tome je, pored ostalog, njena snaga danas.

Da li ova predstava nosi i neke rizike?

Mislim da predstava „Romeo i Julija“ u umetničkom smislu može da doživi samo pohvale, dopadanje, ili ne dopadanje što je normalno. Ali ne vidim da bilo ko ko ovu predstavu vidi može da ima negativan odnos. Ljudi unapred reaguju iz predrasuda i iz ličnih porodičnih i širih iskustava, bližih i daljih i tu je ta paklena mašina koja gori u čoveku. Čovek teško sagledava svet, ne može da zaboravi i da oprost, a može da mrzi!

Romeo i Julija su okruženi svetom svakodnevce i mržnje. Da li smo zaboravili da volimo?

Iskreno mislim da je uzrok postojanja sveta ljubav, a njegovo ishodište mržnja. To je misterija: kako

se to čovek rodi, bude beba, pa dete i ubrzo biva izložen uglavnom negativnim uticajima , svojih najbližih, roditelja, sredine i počinje da ne voli.

Antrfile:

Elektronska arhiva **MEDIJSKE DOKUMENTACIJE** ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

UPOTREBA ŠEKSPIRA

Autor: ZLATKO PAKOVIĆ

Zlatko Paković

Čudna neka premijera, na koju ništa ne ukazuje na mestu gde se odigrava, baš ništa, izuzmemo li grupu službeno odevenih policajaca ispred glavnog ulaza u Narodno pozorište u Beogradu. Nijedan plakat, nijedan afiš, nijedan natpis. Kao da tog 5. aprila premijere i nema. Na pročelju je velika najava jednog nedavno proteklog premijernog izvođenja baleta, sa strane, na stubovima - programi za naredne redovne predstave i mesečni repertoari. Izgleda kao da su Šekspirovi „Romeo i Julija“, u srbijansko-kosovskoj, srpsko-albanskoj koprodukciji beogradske Radionice integracije i prištinske Ćendre multimedija (Ljendra Multimedia), u Beogradu ilegalna predstava u legalnom, prvom, pravom državnom pozorištu.

Stvar je još čudnija, uzmemo li u obzir ko predstavlja ova dva tima na istoj strani: Predrag Miki Manojlović, koji svoju blistavu evropsku glumačku slavu nosi na sopstvenim rukama, i Jeton Neziraj, neumorni dramatičar, smeli postavljač najproblematičnijih pitanja, među kojima nije na poslednjem mestu ono iz njegovog komada „Let iznad pozorišta Kosova“: „Kakvo to govno od države pravimo?“, čovek koji svojom duhovitošću razara u paramparčad banalnosti tzv. političke korektnosti i koji je, još pre nekoliko godina, skovao ironični, dalekosežni izraz „đulijetizacija albansko-srpske kulturne saradnje“, koji, nažalost, obuhvata i sam ovaj projekat... plemeniti, vispreni Jeton, autoru ovih redova prirastao za srce.

Gledalac namernik koji ima vremena pre početka predstave u pola osam uveče da prošetala okolnim ulicama, pokvašenim kišom, može kod Etnografskog muzeja da uoči još jednu grupu uniformisanih policajaca u mirnom razgovoru sa još manjom grupom, takođe uniformisanih, bradatih mladića okićenih četničkim znamenjima, dok im se kokarde drmaju na glavi. I to je sve. Veče je mirno i tiho. Nimalo buke ni oko čega.

Ali, nije bilo tako preprošle noći, o kojoj mediji, koji inače kažu da znaju sve, a naročito oni inficirani novinskom žuticom, ništa nisu ni zucnuli, kad je, dakle, skoro do ponoći, iza zatvorenih vrata, postavljano pitanje o biti ili ne biti ove premijere. Sporna stvar se ticala političke semantike: kako da se nazove Kosovo u zvaničnim predstavljajima ove predstave, odnosno kako da se izbegne naziv Republika Kosovo, na koji se srpska strana u potpisanim ugovorima obavezala, a koji protivreči Ustavu Republike Srbije. Ulogu medijatora odigrali su i ovog puta predstavnici Evropske unije, i nađeno je solomonsko rešenje: nijedna državna teritorija neće biti pomenuta.

U hol Narodnog pozorišta, ovog se puta ulazi uobičajeno, kroz glavni ulaz, bez nekih posebnih, dopunskih kontrola. Dovoljno je samo da pokažete ulaznicu. One i nisu bile u prodaji, valjda je to dovoljno. Dakle, situacija za ovu poluilegalnu premijeru na visokom međudržavnom nivou, sasvim je drukčija od one gromopucatelno najavljivane i tako i upriličene premijere „Konstantina“, u istom ovom pozorištu, za vreme koje je u čitavom kvartu bio zaustavljen saobraćaj, policajci svuda načičkani pod punom opremom, a u pozorište ulazilo se na sporedni ulaz i pod rigoroznim pretresom. Jedno ime povezuje ove dve predstave, ime kompozitora Vladimira Pejčkovića. U obe, njegov je učinak podjednako mlak.

Na sceni Narodnog pozorišta, koju ovog puta publika deli sa glumicama i glumcima, dve su ukrštene piste, u obliku, dakle, Andrejinog krsta. Gledalište je podeljeno na dve sučeljene strane. Ideja organizacije prostora pripada reditelju Mikiju Manojloviću, a scenograf je Branko Hojnik.

I predstava počinje, počinje svađom između Srba i Albanaca, Kapuletovih i Montekijevih. A sami taj početak obeležen je kobnom greškom koju su počinili dramaturškinja Olga Dimitrijević i reditelj predstave. Kod Šekspira svađaju se sluge dveju porodica, pa se i pobiju da se u znatnoj meri i poubijaju. To je ironija velikog meštra teatra i razumevanja sveta, cinizam jednog slepog sukoba, u kojem se sluge međusobno pogubljuju zarad interesa svojih velmoža i vlasnika, koji su njihovi istinski neprijatelji. To je onaj ključ koji otključava vekovni problem i srpsko-albanskog sukoba, na

koji je, ravno pre sto i jednu godinu, ukazivao briljantni um Dimitrija Tucovića, objašnjavajući da srpska vojska, sastavljena sve od seljaka srpskih, okupira Kosovo i pali albanska sela zarad interesa srpske buržoazije!

Predstava tek što je otpočela a gubi svoj početak, svoju ideološku i idejnu osnovu, nastavljajući da taljiga, sporo i otegnuto, po redukovanom sižeu, s puno psiholoških pauza i suviše proliyenih glumačkih, ali ne i gledalačkih suza. Nešto je tu trulo, jer dobre namere nisu dovoljne. Čitava smelost ovog projekta svela se na smelost zajedničkog nastupanja albanskih i srpskih, kosovskih i srbijanskih glumica i glumaca. I to je sve. Šekspir, neistražen, neproučen, upotrebljen je samo kao moneta puke razmene.

Kad je već tako, ispišimo, za istoriju tih naših odnosa, imena glumica i glumaca, onim redosledom kako stoje na programu predstave: Mensur Safciu, Nikola Rakočević, Armend Ismajli, Nebojša Glogovac, Alban Ukaj, Goran Jevtić, Armend Baloku, Faris Beriša, Uliks Fehmiu, Edona Rešitaj, Nataša Tapušević, Milica Janevski (u alternaciji sa Jovanom Gavrilović), Anita Mančić, Arta Selimi. Kad se pročitaju ova albanska i srpska imena glumačke ekipe, čuđenje, zapitanost izaziva izostanak te i takve etničke mešavine u onom spisku koji nabroja članove takozvanog autorskog tima: Predrag Miki Manojlović, Branko Hojnik, Zora Mojsilović, Sonja Vukićević, Vladimir Pejković, Olga Dimitrijević, Bojana Lazić, Dušan Pavlović, Radomir Stamenković, Dobrivoje Milijanović, Miroslav Lakobrija. Očigledno i nelagodno, tu izostaju albanska imena, ako smo već primorani da govorimo o preduzeću međuetničke saradnje. Zašto je to tako, pitanje je sad.

Antrfile:

[Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti \(kopirati, replicirati ili pretraživati\) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.](#)

„ENKLAVI“ SE „OTELA“ PREJAKA EMOCIJA

Autor: GORDANA POPOVIĆ

INTERVJU: GORAN RADOVANOVIĆ, reditelj

Za srpsku porodicu vezana je sahrana, a za albansku svadba. To je metaforička slika stanja dva naroda na Kosovu

Ovo je vreme za dokumentarni film, a ne za igranu iluziju, kaže Goran Radovanović, reditelj filma „Enklava“, koji je na Festu proglašen najboljim od strane kritike u selekciji srpskih filmova. Trenutno se prikazuje u bioskopima i, s obzirom da je reč o srpskom autorskom filmu, reditelj je veoma zadovoljan posetom. Ipak, svestan hroničnog problema u vezi sa bioskopima u našoj sredini, kao i činjenice da nemaju agresivnu kampanju, tvrdi da ovaj film i ne mora odmah da bude gledan i da treba nešto ostaviti i za buduće generacije.

Za sebe kaže da pripada, u poetskom i tematskom smislu, srpskom filmu šezdesetih i sedamdesetih godina kada su se stvarali angažovani filmovi u smislu tematske relevantnosti, ali uz neprekidno preispitivanje filmskog jezika i strukture. Ti filmovi i njihovi autori i dan-danas traju, dodaje, tvrdeći da ne zna precizan odgovor na pitanje zašto se danas ne prave filmovi koji „traju“. Možda današnji srpski autori ne znaju za drugu vrstu filma. Ali, kako naći značajnu temu za umetničko delo i uneti emocije u nju kada je naš život toliko obeležen siromaštvom, kontaminiran politikom i opštim nemoralom, pita se.

Kroz ovaj film hteo je da istraži suštinu srpsko-albanskog nesporazuma i da pokaže da mržnja koja vlada počiva na strahu od drugačijeg, a da je strah odsustvo ljubavi.

– Mislim da su strah i mržnja najupornija konstanta srpsko-albanskih odnosa u prošlom pa i na početku ovog veka! Teško je živeti u strahu i sa mržnjom. Gotovo nemoguće. I to nije suživot, već prisiljena pozicija života. Otud u ovom filmu pokušaj da se strah zameni idejom slobode i ljubavi – kaže reditelj za „Politiku“.

Istovremeno, filmom ste uhvatili arhetipsku sliku iz detinjstva koja nas određuje za sva vremena, sliku pokajanja i praštanja bez koje, kažete, nema ni života?

Pre bih rekao da smo u filmu pokušali da uhvatimo arhetipsku sliku povređenog detinjstva koja nas određuje za sva vremena. A pokajanje i praštanje su duhovni mehanizam koji nam omogućava da tu povredu, koju često nazivamo bolnom dečjom uspomenom, dostojanstveno nosimo kroz život.

Bezazlenost glavnog junaka filma, dečaka Nenada, daje poetičan okvir ovoj surovoj priči. Kako ste to uspjeli da postignete ili se jednostavno otelo?

Bezazlenost i poetičnost koju pominjete su duhovne kategorije i one su pažljivo građene u filmu koji je u suštini mimetička umetnost. Konkretno, kada je reč o liku Nenada, presudan je bio odabir dečaka Filipa Šubarića, odnosno, njegov uzrast, nežnost i nevinost njegovog lica. A pošto je on morao da bude u interakciji sa ocem (Nebojša Glogovac), sveštenikom (Miodrag Krivokapić), Baškimom (dečak Denis Murić) – svi ovi glumci su „radili“ na Nenadovoj bezazlenosti. Tu je i talenat velike grčke kompozitorke Eleni Karaindru čiju smo muziku koristili. Na kraju dolazi montaža koju je preuzeo Andrija Zafranović i u toj fazi stvorena je struktura filma upotrebom odgovarajućeg filmskog jezika, koji tvori poetičnost i emociju. Jedino što se otelo je prejako dejstvo filma na gledaoce. To zaista nismo mogli da predvidimo.

Filip Šubarić se, očigledno, veoma dobro snašao u ovoj ulozi i dao veliki doprinos snažnom utisku koji film ostavlja?

To je divno dete sa Šar-planine. Zvuči kao kliše, ali on je zaista „igrao“ sebe. Dakle, tajna režije u radu sa njim bila je da se on osećao emotivno i psihički stabilno tokom napornog procesa snimanja

filma.

Gde ste tačno našli tu decu?

Boban Dedejić (kasting menadžer) i ja smo prokrstarili celo Kosovo i Metohiju, od Leposavića do Štrpca, od Goraždevca do sela u Pomoravlju. Tokom nekoliko meseci obišli smo gotovo sve osnovne škole. U selu Sevce pronašli smo Filipa Šubarića, u Zvečanu Denisa Murića koji igra Baškima, a Nenada Stanojkovića i Milana Sekulića koji igraju albanske dečake, pronašli smo u selima Sušice i Donja Gušterica.

U „Enklavi“ s jedne strane imamo srpsku porodicu koja nema gde da sahrani člana porodice, a sa druge albansku koja šenluči, jer ženi unuka. Da li je to možda suviše jak kontrast?

Nažalost, nije. Za srpsku porodicu vezana je sahrana, a za albansku svadba. To je metaforička slika stanja dva naroda na Kosovu u današnje vreme.

Prijateljstvo između dva dečaka, stvoreno u mucu, pokazuje da ima nade?

Nema nade bez patnje i bola. Zato se ona na kraju filma pokazuje kao katarzična i isceljujuća.

Gde će film još biti prikazan kad je reč o regionu?

Film je već kupljen za slovenačko tržište, na jesen će početi da se prikazuje i u ostalim bivšim jugoslovenskim republikama. Naravno, ponudićemo ga i Prištini.

Mislite li da će zbog te metafore sahrana-svadba film biti bojkotovao od albanske publike?

Postoji hiljadu razloga da ovaj film bude bojkotovao od strane Prištine, ali svi oni pripadaju kategorijama koje su van sfere umetnosti. Ukoliko je nekome stalo do lepote, dobra i ljubavi – on će ga prikazati. Uostalom, ja ne brinem za političku korektnost ovog filma, jer scenario za „Enklavu“ je dobio sredstva od dva nemačka fonda, u Štutgartu i Lajpcigu, od ZDF-ARTE TV kanala, od evropskog filmskog fonda „Eurimaž“, ali i od Ministarstva kulture Republike Srbije, grada Beograda i Kancelarije za KiM. Takođe, i američki fond „Global film inišijativ“, u čijem bordu su Lars fon Trir, Mira Nair, Bela Tar, skromnim sredstvima pomogli su realizaciju filma. Ponosan sam što je srpska distribucija krenula 17. marta iz Zvečana, ali isto tako sam ponosan što će ovaj film videti milionska televizijska evropska publika na ARTE kanalu. Svetska premijera filma, eto, da otkrijemo čitaocima „Politike“, dogodiće se uskoro na uglednom filmskom festivalu A kategorije. Dakle, ovom filmu u marketinškom smislu baš bi nedostajao bojkot nekakve publike.

Antrfile:

ROMEO: MIRDITA - JULIJA: DOBAR DAN

Autor: TATJANA NJEŽIĆ

„BLIC“ NA PROBI PREDSTAVE „ROMEO I JULIJA“ U REŽIJI MIKIJA MANOJLOVIĆA

BEOGRAD „Neprijatelj je tvoje ime, ne ti...“, kaže Julija (Jovana Gavrilović). Nedugo zatim čuje se kako Romeo (Alban Ukaj) ubedljivo izgovara: „Šta ljubav može, ona to i sme...“

Teče proba jedne od scena predstave „Romeo i Julija“ u režiji Mikija Manojlovića u „Radionici integracije“ koja je sa „Qendra multimedia“ iz Prištine producent projekta. Govoreći o predstavi i liku Julije, mlada, darovita Jovana Gavrilović kaže:

Ponesena sam ovim radom, postavkom, Šekspirovom, naravno. Bit ove priče nije u Juliji i Romeu, u dvoje mladih čija se ljubav sudara sa preprekama, suština je u ljubavi i mržnji. Ljudi i vole i mrze, a i jedno i drugo nosi konsekvence. Možda je mržnja, kao i ljubav, iskonsko osećanje koje ne možeš zabranjivati, uglavnom ne možeš ni birati, ali možeš osvestiti, na neki način kontrolisati. A kad nekontroliraš mržnju, kad ne ovladavaš njome, onda više nisi čovek, onda si nešto drugo. Predstava je koncipirana tako da je publika sa dve strane, igra se dvojezično, odnosno replike se smenjuju na srpskom i albanskom. Govoreći o ovoj postavci i svom liku, Ukaj je rekao:

Jedno od ključnih pitanja kojim se bavimo jeste da li je moguća ljubav. Ja mislim da jeste. Na rediteljev znak kreće scena u kojoj su Romeo i Mercurio, u izvrsnom izvođenju Gorana Jevtića koji kroz replike menja jezik sa neverovatnom ležernošću čineći njihovu razumljivost potpuno prirodnom. Jednu od uloga Parisa tumači Nikola Rakočević koji govoreći o svojoj ulozi i predstavi napominje: Dvojezičnost zapravo radi za predstavu. Ovaj vrhunski Šekspirov komad je delo kroz koje ova predstava govori o stvarima koje nas se tiču. A Paris je sporedni lik, ali kroz koji se razbija matrica egocentrizma, ovoga puta u patnji. Jer, on pokazuje da postoji još neko ko pati, ko je neostvaren. Ulogu sveštenika tumači Uliks Fehmiu koji napominje da je proces rada bio više nego dobar, ističe da će najvažniju reč u čitavoj priči imati publika i napominje:

U ovoj predstavi velikim delom bavili smo se preispitivanjem, vivisekcijom mržnje. A s druge strane, mržnje je - šta?... Miki Manojlović napominje da je projektu, uz Ministarstvo kulture, pomoć pružila i Komisija EU, kao i dva fonda za otvoreno društvo, Srbije i Kosova. Predstava će se, kaže, igrati u blokovima (zbog glumaca iz dve sredine, kao i Uliksa Fehmiua koji živi u SAD), a imaće priliku da je vidi publika u zemljama regiona i drugim evropskim gradovima. Glumačku ekipu čine Mensur Safćiju, Nikola Rakočević, Armend Ismajli, Nebojša Glogovac, Alban Ukaj, Goran Jevtić, Armend Baloku, Faris Beriša, Uliks Fehmiu, Edona Reshitaj, Nataša Tapušević, Milica Janevski (u alternaciji sa Jovanom Gavrilović), Anita Mančić i Arta Selimi. Dramaturg je Olga Dimitrijević, scenograf Branko Hojnik, kostimograf Zora Mojsilović Popović, a koreograf Sonja Vukićević.

Antrfile:

FILM

Premijera „Romea i Julije“ u Beogradu je 5. maja, a u Prištini 15. maja. Tokom rada na predstavi sniman je i DOKUMENTARNI film koji će kasnije biti prikazan.